

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**PRIMERJAVA PRAVIL RAČUNOVODENJA ZA
ZAVAROVALNICE V EVROPSKI UNIJI IN
SLOVENIJI**

Ljubljana, junij 2004

TINA VIDOVIČ

KAZALO

1. UVOD	1
2. SPLOŠNO O ZAVAROVALNICAH IN ZAVAROVALNIŠTVU	2
2.1. OSNOVNI ZAVAROVALNI POJMI	2
2.1.1. KAJ JE ZAVAROVANJE?	2
2.1.2. UDELEŽENCI ZAVAROVANJA	3
2.1.3. ZAVAROVALNA PREMIJA	3
2.1.4. POOBLAŠČENI AKTUAR	3
2.1.5. SOZAVAROVANJE IN POZAVAROVANJE	3
2.1.6. ODŠKODNINA	4
2.1.7. ZAVAROVALNICA	4
2.1.8. ZAVAROVALNA LISTINA	4
3. POSEBNOSTI RAČUNOVODENJA V ZAVAROVALNICAH V EVROPSKI UNIJI	4
3.1. EVROPSKA UNIJA IN DIREKTIVE	5
3.2. PREDSTAVITEV RAČUNOVODENJA PO DIREKTIVI SVETA O LETNIH RAČUNOVODSKIH IZKAZIH IN KONSOLIDIRANIH RAČUNOVODSKIH IZKAZIH ZAVAROVALNIC (DIREKTIVA 91/674/EGS).....	6
3.2.1. POSEBNOSTI IZKAZOVANJA SREDSTEV ZAVAROVALNIŠKE DIREKTIVE	6
3.2.2. POSEBNOSTI IZKAZOVANJA OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV ZAVAROVALNIŠKE DIREKTIVE	11
3.2.3. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA DOLOČEN Z ZAVAROVALNIŠKO DIREKTIVO	16
3.2.4. POJASNILA ZAVAROVALNIŠKE DIREKTIVE	18
4. POSEBNOSTI RAČUNOVODENJA V ZAVAROVALNICAH PO SLOVENSКИH RAČUNOVODSKIH STANDARDIH	19
4.1. SPLOŠNO O SLOVENSКИH RAČUNOVODSKIH STANDARDIH	19
4.2. POSEBNOSTI SRS 32	20
4.2.1. POSEBNOSTI VRST IN NAČINOV IZKAZOVANJA SREDSTEV V ZAVAROVALNICAH PO SRS-JIH	21
4.2.2. POSEBNOSTI VRST IN NAČINOV IZKAZOVANJA OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV V ZAVAROVALNICAH PO SRS-JIH	23
4.2.3. POSEBNOSTI RAZČLENJEVANJA IN MERJENJA POSLOVNIH IZIDOV V ZAVAROVALNICAH PO SRS-JIH	27
4.2.4. POSEBNOSTI RAZČLENJEVANJA IN MERJENJA PRIHODKOV V ZAVAROVALNICAH V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA PO SRS-JIH	28
4.2.5. POSEBNOSTI RAZČLENJEVANJA STROŠKOV IN ODHODKOV V ZAVAROVALNICAH V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA PO SRS-JIH	29
4.2.6. POSEBNOSTI POJASNIL V ZAVAROVALNICAH PO SRS-JIH	31
5. ZAKONSKA UREDITEV ZAVAROVALNIŠTVA V SLOVENIJI	33
5.1. ZAKON O ZAVAROVALNIŠTVU.....	33
5.2. AGENCIJA ZA ZAVAROVALNI NADZOR.....	34
5.3. PODROBNEJŠI NAČIN IZKAZOVANJA SREDSTEV PO ZAKONU O ZAVAROVALNIŠTVU IN ZAHTEVAH AZN	35
5.4. PODROBNEJŠI NAČIN IZKAZOVANJA OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV PO ZAKONU O ZAVAROVALNIŠTVU IN AZN	36
5.5. ZAHTEVANA POJASNILA PO ZAKONU O ZAVAROVALNIŠTVU IN AZN	40
6. KAKO DOBRO SLOVENSKE ZAVAROVALNICE POZNAJO SRS-JE, AZN IN PREDPISE EU PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA?	41
7. SKLEP	45
LITERATURA	46
VIRI	47

1. UVOD

Tempo današnjega življenja nam prinaša polno nepredvidenih dogodkov in težko si predstavljamo na primer varno pot otrok v šolo in nazaj ali varen skok iz letala brez padala. Ker je življenje odgovornost in potrebuje varnost, si težko predstavljamo življenje brez zavarovanja in zavarovalnic. To bomo prej ali slej spoznali vsi. Nihče izmed nas ne živi sam, v svojem svetu in nihče ni odgovoren le zase, saj je vsakdo obkrožen z ljudmi, ki jih ima rad in ki jim zaupa.

Zavarovanja in zavarovalnice kot pravne osebe varujejo ljudi, premoženjske in nepremoženjske interese. Zavarovalna panoga ima na Slovenskem že dolgoletno tradicijo. Leta 2000 je minilo 100 let od ustanovitve prve popolnoma slovenske zavarovalnice. Zavarovalna dejavnost kot gospodarska panoga pa je na prostoru današnje Slovenije še starejša.

Zavarovalne družbe v Sloveniji lahko razdelimo na tri skupine glede na Zakon o zavarovalništvu. Zavarovalnice in pozavarovalnice so družbe, ki delujejo po Zakonu o zavarovalništvu, med druge zavarovalne družbe pa uvrščamo tiste, ki delujejo predvsem po drugih zakonih oziroma le deloma poslušajo po zavarovalniškem zakonu. Trenutno deluje v Sloveniji 16 zavarovalnih in pozavarovalnih družb, med njimi 15 zavarovalnic in drugih zavarovalnih družb ter 1 pozavarovalnica.

Namen diplomske naloge je predstavitev usklajenosti Slovenskih računovodskih standardov, zavarovalniške direktive, ki jo predpisuje Evropska Unija, in Agencije za zavarovalni nadzor z Zakonom o zavarovalništvu.

Zavarovalništvo je v gospodarstvu ena izmed specifičnih dejavnosti, zato je tudi v računovodenju veliko posebnosti, ki jih morajo zavarovalnice upoštevati.

V nadaljevanju diplomskega dela sem najprej predstavila nekaj splošnega o zavarovalnicah in nekaj osnovnih zavarovalnih pojmov. Potem sem predstavila tri osnovne teme diplomske naloge. Začela sem z Evropsko unijo in posebnostmi, ki jih zahteva zavarovalniška direktiva. Nato sem predstavila Slovenske računovodske standarde in njihove posebnosti pri računovodenju v zavarovalnicah in na koncu še Agencijo za zavarovalni nadzor s Sklepi in Zakonom o zavarovalništvu.

V zaključnem delu diplomskega dela pa sem naredila kratko raziskavo, kako so slovenske zavarovalnice seznanjene s Slovenskimi računovodskimi standardi, kako dobro poznajo zavarovalniško direktivo in Sklepe Agencije za zavarovalni nadzor ter kako dobro poznajo povezavo med temi tremi temami.

Pri raziskavi sem naletela na problem, ker so se slovenske zavarovalnice zelo slabo odzvale na anketni vprašalnik. Od šestnajstih poslanih vprašalnikov mi je odgovorilo samo šest zavarovalnic. Tako sem v raziskavo vključila le teh šest vprašalnikov.

2. SPLOŠNO O ZAVAROVALNICAH IN ZAVAROVALNIŠTVU

Ob koncu 19. stoletja je delovalo v Sloveniji okoli 25 tujih zavarovalnic ali njihovih podružnic. Že po prvi svetovni vojni se je njihovo število zmanjšalo in se kasneje še bolj zmanjševalo. Po drugi svetovni vojni, ko so tuje zavarovalnice zapustile območje nove socialistične jugoslovanske države, so zavarovalnice na Slovenskem delovale kot del vsedržavnega zavarovalnega zavoda (DOZ), katerega sedež je bil v Beogradu. V obdobju socializma je zavarovalna panoga preživela kar nekaj zakonskih sprememb, ki so vplivale na organizacijo panoge, manj pa na njeno dejavnost, ki je temeljila predvsem na vzajemnosti. Po zlomu socializma v Evropi in Sloveniji ob koncu 80. let dvajsetega stoletja je prišlo v panogi do revolucionarnejših sprememb. Po nekaj desetletjih odsotnosti so se konec leta 1990 v Sloveniji spet pojavile delniške družbe. Nekatere so ustanovili slovenski lastniki, druge so nastale s prevladujočim slovenskim in manjšinskim tujim kapitalom, tretje pa so nastale z večinskim tujim kapitalom. Taka razporeditev velja še danes.

Glede na novi zavarovalniški zakon zavarovalne družbe tržijo 24 zavarovalnih vrst, ki jih zakon deli v dve glavni skupini: življenjska zavarovanja (angl. life insurance) in premoženjska zavarovanja (angl. non-life insurance). V okviru teh dveh zavarovalnih skupin zavarovalnice sklepajo okoli 100 različnih zavarovanj. Velika večina jih pripada skupini premoženjskih zavarovanj, s katerimi se v Sloveniji zbere štiri petine celotne bruto premije, njihov delež pa se iz leta v leto manjša na račun povečanja deleža življenjskih zavarovanj.

Glede na ponudbo zavarovalnih storitev, ki jih tržijo, se slovenske zavarovalnice delijo na življenjske, premoženjske in splošne ali kompozitne. Kompozitnih ali splošnih je devet zavarovalniških družb, tri so specializirane le za trženje življenjskih zavarovanj, ena za prostovoljna zdravstvena zavarovanja in ena za trženje izvoznih kreditov.

2.1. OSNOVNI ZAVAROVALNI POJMI

2.1.1. KAJ JE ZAVAROVANJE?

Zavarovanje premoženja organizacij je najpomembnejši način za vnaprejšnjo zaščito pred učinki morebitne uresnitve nekaterih gospodarskih nevarnosti. Z njim povečamo njihovo varnost. (Turk, 1997, str. 324).

Obstaja veliko različnih definicij, vendar se večinoma vse približujejo bistvu pojma zavarovanja. Dr. Jože Boncelj opredeljuje pojem zavarovanja takole: »Zavarovanje je ustvarjanje gospodarske varnosti z izravnavanjem gospodarskih nevarnosti. To je očitno

gospodarska dejavnost, katere cilj je ustvarjanje gospodarske varnosti in sredstvo izravnavanje nevarnosti.« (Boncelj, 1983, str. 13).

2.1.2. UDELEŽENCI ZAVAROVANJA

Kot gospodarska dejavnost gledana od zunaj je zavarovanje v sebi sklenjena celota, časovni proces, ki teče iz preteklosti čez sedanost v prihodnost. Gledano od znotraj pa je to nepregledna množica zavarovalnih dejanj v svojem gibanju. Ta dejanja potekajo zlasti med zavarovalnimi organizacijami in njihovimi odjemalci. To vzpostavlja zvezo med enim in drugimi. Ta zveza je gospodarska in pravna (Boncelj, 1983, str. 21).

Gospodarsko si stojita nasproti dva gospodarska subjekta: **zavarovalnica** in **nevarnostni subjekt**. Za nevarnostni subjekt je najpomembnejša gospodarska korist *gospodarska varnost*, ki jo dobiva, in *odškodnina*, če mu nastane škoda. Za zavarovalnico pa je najpomembnejša gospodarska korist *premija* (Boncelj, 1983, str. 21).

Pravno pa si stojita nasproti dva pravna subjekta: **zavarovatelj** in **zavarovalec**. V zavarovalnem razmerju je nasproti zavarovalcu samo ena zavarovalnica kot zavarovatelj (Boncelj, 1983, str. 22).

2.1.3. ZAVAROVALNA PREMIJA

Premija je plačilo za gospodarsko varnost. Gre za kupoprodajo, katere prodajalec je zavarovalnica, kupec zavarovalec, predmet gospodarska varnost in cena premija. Premija, ki jo plača zavarovalec, je *kosmata premija*. Če od nje odbijemo obratovalni *odatek*¹, pridemo do *čiste premije*² (Boncelj, 1983, str. 19).

2.1.4. POOBLAŠČENI AKTUAR

Pooblaščen aktuar je oseba, ki ima dovoljenje Agencije za zavarovalni nadzor za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja. Pooblaščen aktuar mora preveriti, ali se izračunavajo premije in oblikujejo zavarovalno-tehnične rezervacije v skladu s prepisi in ali so izračunane oziroma oblikovane tako, da zagotavljajo trajno izpolnjevanje vseh obveznosti zavarovalnice iz zavarovalnih pogodb (Zakon o zavarovalništvu, leto 2000, v nadaljevanju ZZavar).

2.1.5. SOZAVAROVANJE IN POZAVAROVANJE

Sozavarovanje je hkratni in vzporedni prevzem konkretne gospodarske nevarnosti po več zavarovalnicah, ločeno tako, da vsaka prevzame samo en del in ga zavaruje s posebnim zavarovalnim pravnim razmerjem (Boncelj, 1983, str. 22).

Pozavarovanje pa je zavarovanje ene zavarovalnice pri drugi glede nekega dela neposredno od nevarnostnega subjekta prevzete konkretne gospodarske nevarnosti. Tu prva

---

¹ Obratovalni dodatek preskrbi denar za vzdrževanje, uresničevanje zavarovalnega obrata kot takšnega.

² Čista premija daje sredstva za uresničevanje funkcij zavarovanja.

zavarovalnica prevzame od nevarnostnega subjekta celotno njegovo konkretno nevarnost. Ker jo lahko nosi samo en del, navadno večji del prenese na drugo zavarovalnico tako, da ga pri njej zavaruje (Boncelj, 1983, str. 22).

2.1.6. ODŠKODNINA

Poglavitna dajatev zavarovalnice je *odškodnina*, ki je zunanji izraz in potrditev gospodarske varnosti. To je bodisi neka količina vrednosti, ki jo zavarovalnica plača, bodisi neka količina dobrin in naturalnih storitev z vrednostjo, ki jo zavarovalnica da za nadomestitev škode in postavitev prizadetega nevarnostnega objekta v prejšnje stanje (Boncelj, 1983, str. 20). Odškodnina je zavarovalnina, do katere je zavarovanec ali drug upravičenec upravičen v primeru uresničitve zavarovanega nevarnostnega dogodka (Uradni list RS 107/2001, str. 11614).

2.1.7. ZAVAROVALNICA

Zavarovalnica je samostojna organizacija, ki kot svojo temeljno gospodarsko dejavnost opravlja zavarovanje. Ta vsebinska opredelitev vključuje tri prvine: organizacijo, njeno samostojnost in njeno temeljno dejavnost (Boncelj, 1983, str. 14).

2.1.8. ZAVAROVALNA LISTINA

Zavarovalna pogodba je po svoji pravni naravi brezoblična pogodba. Ločimo ustno in pismeno zavarovalno pogodbo. Ustna zavarovalna pogodba je tista, ki nastane, ko se obe stranki ustno sporazumeta o njenih bistvenih sestavinah, zlasti pa o predmetu in o ceni zavarovalne kupčije. Pismena zavarovalna pogodba pa je tista, ki nastane, ko se obe stranki pismeno sporazumeta o njenih bistvenih sestavinah (Boncelj, 1983, str. 32).

3. POSEBNOSTI RAČUNOVODENJA V ZAVAROVALNICAH V EVROPSKI UNIJI³

Evropska unija je združba številnih gospodarstev z mnogimi pravnimi in ekonomskimi posebnostmi. Želi uspešno tekmovati z drugimi gospodarstvi po svetu, kar zahteva tudi

---

³ Šest držav - Francija, Nemčija, Italija, Belgija, Nizozemska in Luksemburg - se je odzvalo na Schumanovo deklaracijo in so leta 1951 podpisale Pariško pogodbo, s katero je bila ustanovljena Evropska skupnost za premog in jeklo (ESPJ). Šest držav članic ESPJ je 25. marca 1957 podpisalo Rimsko pogodbo, s katero sta bili ustanovljeni Evropska gospodarska skupnost (v nadaljevanju EGS). Uspešno delovanje EGS je vzpodbudilo Združeno kraljestvo, Irsko in Dansko, da so se ji leta 1973 tudi same pridružile. Grčija je postala deseta država članica. Leta 1986 je Skupnost v svojih vrstah pozdravila dve novi članici iz južne Evrope, Španijo in Portugalsko. Pogodbo o Evropski uniji (Maastrichtska pogodba), podpisano 10. decembra 1991, lahko štejemo za mejnik na poti evropskega združevanja. Dvanajst držav članic je sprejelo ambiciozen načrt, ki je imel za cilj denarno unijo in uvedbo skupne valute. Istočasno pa se je začela razvijati skupna zunanja in varnostna politika, s katero naj bi se okrepila mednarodna vloga EU. Leta 1997 je Maastrichtsko pogodbo dopolnila Amsterdamska pogodba, ki je prevetrila in okrepila nekatere politike in instrumente Unije na področjih, kot sta zaposlovanje ali zunanja politika. Po pristopu Avstrije, Finske in Švedske leta 1995 je Unija štela že 15 članic. Ekonomska in denarna unija je zaživela leta 1999 s pristopom 11 držav članic, ki se jim je leto pozneje pridružila še Grčija. Naslednji velik korak je bil storjen 1. januarja 2002, ko se je 12 držav članic odpovedalo lastnim nacionalnim valutam in sprejelo novo skupno evropsko valuto - euro.

skladno delovanje vseh udeležencev in dogovor o poenotenem računovodskem obravnavanju in prikazovanju ekonomskih položajev in uspešnosti gospodarskih družb. V tej zvezi je Evropska komisija sprejela posebne direktive o računovodskih in revizijskih rešitvah za gospodarske kapitalske družbe (Koletnik, 2001, str. 120).

3. 1. EVROPSKA UNIJA IN DIREKTIVE

Računovodstvo kapitalskih gospodarskih družb v Evropski uniji harmonizirajo 4. in 7. direktiva ter druge direktive, ki urejajo nekatera posebna gospodarsko-pravna področja. Osrednji dve direktivi sta bili sprejeti leta 1978 in 1983 (Koletnik, 2001, str. 119).

Harmonizacija računovodstva v Evropski uniji temelji na Rimski pogodbi Evropske gospodarske skupnosti od 25. marca 1957. V preambuli pogodbe je zapisan cilj, da želijo ustvariti večje povezave med evropskim prebivalstvom in s pomočjo skupnega trgovanja zagotavljati gospodarski in socialni napredek teh držav. Direktive omogočajo vsem članicam, da obdržijo svojo suverenost in nudijo dovolj prostora za sprejemanje lastnih odločitev.

S smernicami so se poenotila številna pravila o računovodenju in revidiranju gospodarskih družb v Evropi, vendar ni prišlo do vidnega poenotenja, saj lahko vsaka članica znotraj smernic upošteva mnoge svoje računovodske posebnosti (Koletnik, 2001, str. 127).

Evropska gospodarska skupnost je že leta 1965 pričela s pripravami na harmonizacijo gospodarskega prava in primerljivosti računovodskih izkazov gospodarskih družb. Strokovne organizacije evropskih gospodarskih revizorjev so pričele s prvimi predpripravami za računovodske direktive, ki so v celoti zagledale luč sveta leta 1984, ko je prišlo do zaokrožitve pomembnih direktiv, ki omogočajo primerljivost računovodskih rešitev in izkazov. Sprejeli so naslednje direktive:

- 1. direktiva za publiciranje od 9. marca 1968;
- 4. direktiva o poenotenem letnem računovodskem izkazovanju ekonomskega položaja in uspeha kapitalskih družb, to je delniških družb, družb z omejeno odgovornostjo in komanditnih družb na podlagi delnic. Direktivo je Evropska zveza sprejela 25. julija 1978;
- 7. direktiva o izdelovanju konsolidiranih bilanc kapitalskih družb, ki jo je Evropska zveza sprejela 13. julija 1983 in
- 8. direktiva o zunanjem revidiranju letnih obračunov poslovanja kapitalskih družb, ki jo je Evropska zveza sprejela 10. aprila 1984 (Koletnik, 2001, str. 127).

Poleg navedenih je Evropska zveza sprejela še druge direktive, ki posegajo na področje harmonizacije računovodstva. Gre za Direktivo o letnih obračunih nepovezanih in povezanih bank in drugih finančnih organizacijah (sprejeta 1986); Direktivo o letnih izkazih

in konsolidiranih izkazih zavarovalnih podjetij (sprejeta 1991) in druge direktive za pravne oblike in dejavnosti (Koletnik, 2001, str. 127).

V diplomskem delu se bom posvetila Direktivi o letnih izkazih in konsolidiranih izkazih zavarovalnih podjetij (v nadaljevanju zavarovalniška direktiva), ki je bila sprejeta leta 1991. Junija 2003 so zavarovalniško direktivo, četrto in sedmo direktivo posodobili in spremenili, predvsem zaradi procesa globalizacije (Odar, 2003, str. 52).

Posebnosti delovanja zavarovalnih organizacij kaže dejstvo, da je tudi Evropska skupnost v letu 1991 sprejela zavarovalniško direktivo, ki vsebuje shemi izkaza uspeha in stanja ter posebna določila glede posameznih postavk v teh izkazih. Razlogov za to je več, od tega, da se ustroj in vsebina izkazov zavarovalnic od države do države razlikujeta, do tega, da so zaradi posebnosti zavarovalniške dejavnosti posamezne postavke opredeljene drugače, kot izhaja iz splošnih opredelitev, da je treba v izkazu uspeha prikazati več vrst poslovnega izida in da je vanj pogosto koristno všteti tudi nerealizirane izgube in dobičke (Kavčič, 1997, str. 328).

Za računovodenje je značilno, da še vedno temelji na izhodiščih, ki bi jih lahko najboljše opredelili z uporabo podlage za merjenje postavk v računovodskih izkazih po izvorni vrednosti. Ta podlaga za merjenje postavk v računovodskih izkazih je tudi eno temeljnih izhodišč za četrto direktivo, to je temeljno direktivo, ki v EU ureja področje računovodenja. Izvirna vrednost pa se praviloma razlikuje od poštene vrednosti. Informacije, ki jih zagotavljajo računovodski izkazi, morajo kar najboljše predstavljati resnično in pošteno stanje ter poslovni izid na dan sestavitve računovodskih izkazov; pri njihovem sestavljanju je treba kar najboljše upoštevati pričakovane negotovosti in tako tudi predpostavko previdnosti. Na podlagi teh temeljnih izhodišč se je tudi EU odločila, da je treba izvesti nekatere korenite spremembe ureditve računovodenja (Odar, 2003, str. 52).

3.2. PREDSTAVITEV RAČUNOVODENJA PO DIREKTIVI SVETA O LETNIH RAČUNOVODSKIH IZKAZIH IN KONSOLIDIRANIH RAČUNOVODSKIH IZKAZIH ZAVAROVALNIC (DIREKTIVA 91/674/EGS)

Direktivo sveta o letnih računovodskih izkazih in konsolidiranih računovodskih izkazih zavarovalnic (v nadaljevanju zavarovalniška direktiva) je sprejela Evropska skupnost 19. decembra 1991. Direktiva prikazuje način računovodenja v Evropski uniji in tudi Slovenski računovodski standard 32 (računovodske rešitve v zavarovalnicah) se opira na to direktivo. Vse posebnosti, ki jih narekuje zavarovalniška direktiva, bom prikazala v nadaljevanju diplomskega dela.

3.2.1. POSEBNOSTI IZKAZOVANJA SREDSTEV ZAVAROVALNIŠKE DIREKTIVE

Sredstva zavarovalniške direktive se delijo na:

- vpisani nevplačani kapital,

- neopredmetena sredstva,
- naložbe,
- terjatve,
- druga sredstva,
- naložbe v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje,
- aktivne časovne razmejitve in
- izguba v poslovnem letu.

V nadaljevanju bom predstavila posebnosti nekaterih zgoraj navedenih postavk.

Člen 15(3)⁴ Direktive 78/660/EGS (v nadaljevanju 4. direktiva EU) se uporablja samo za postavke aktive B in C(I) in (II) (glej Pril. 1) Direktive 91/674/EGS (v nadaljevanju zavarovalniške direktive). Vsako gibanje v teh postavkah se prikaže na osnovi bilančne vrednosti na začetku poslovnega leta.

A. Vpisani nevplačani kapital

V primeru, če nacionalna zakonodaja zahteva, da se vpoklicani vplačani kapital vključi pod obveznosti, je potrebno vpoklicani, a še ne vplačani kapital vključiti kot premoženjsko sestavino med terjatve ali kot samostojno postavko. V primeru slovenske zakonodaje morajo zavarovalnice narediti tako, saj SRS 32 zahteva vključitev postavke *nevplačani vpoklicani kapital* med terjatve.

B. Naložbe

Člen 32 četrte direktive EU zahteva, da je potrebno vrednotenje postavk, prikazanih v letnih računovodskih izkazih, osnovati na načelu nabavne cene ali proizvodnih stroškov. Vendar obstajajo posebnosti oziroma drugačno vrednotenje postavk, zato jih bom navajala pri vsaki postavki posebej.

Zavarovalniška direktiva med naložbe uvršča:

- zemljišča in zgradbe,
- naložbe v odvisna podjetja in naložbe v nepovezanih družbah,
- druge finančne naložbe in
- depoziti pri podjetjih cedentih.

---

⁴ Razvoj posameznih postavk naložbenega premoženja je treba prikazati v bilanci ali v dodatku. Pri tem je treba na podlagi nabavnih ali proizvodnih stroškov pri vsaki postavki naložbenega premoženja posebej navesti povečanja in zmanjšanja pa tudi preknjižbe v poslovnem letu, do dneva bilanciranja izvedene popravke vrednosti in pripise popravkov vrednosti iz prejšnjih poslovnih let. Popravki vrednosti so izkazani bodisi kot zmanjšanje pri ustrezni postavki bilance bodisi v dodatku. Če na dan prve sestavitve letnega obračuna po teh direktivah ni mogoče brez neupravičenih stroškov in zavlačevanja ugotoviti nabavne vrednosti posameznega predmeta, se lahko preostala knjižna vrednost šteje kot nabavna ali proizvodna cena. Uporaba te določbe mora biti omenjena v dodatku.

Države članice lahko zahtevajo ali dovolijo vrednotenje naložb, prikazanih kot sredstva pod C (glej Pril. 1), na osnovi sedanje vrednosti, izračunane v skladu s členoma 48 in 49 zavarovalniške direktive, kar pomeni:

1. Pri naložbah, razen za zemljišča in zgradbe, pomeni sedanja vrednost tržno vrednost, z izjemo določbe iz odstavka 5.
2. Če naložbe uradno kotirajo na uradni borzi, tržna vrednost pomeni vrednost na datum bilanciranja ali, če datum bilanciranja ni dan borznega trgovanja, na zadnji dan borznega trgovanja pred tem datumom.
3. Če obstaja trg za naložbe z izjemo naložb iz odstavka 2, pomeni tržna vrednost povprečno ceno, po kateri so se te naložbe prodajale na datum bilanciranja ali, če datum bilanciranja ni dan trgovanja, na zadnji dan trgovanja pred tem datumom.
4. Če so bile na datum sestavitve računovodski izkazi naložbe iz odstavkov 2 in 3 prodane ali naj bi se v kratkem prodale, se tržna vrednost zmanjša za dejanske ali ocenjene stroške odtujitve.
5. Z izjemo uporabe kapitalske metode v skladu s členom 59 četrte direktive se vse druge naložbe vrednotijo na osnovi, ki po načelu previdnosti upošteva verjetno prodajno vrednost.
6. V zgoraj navedenih primerih se v pojasnilih k računovodskih izkazih podrobno opiše metoda vrednotenja in navedejo razlogi zanjo.
7. Pri zemljiščih in zgradbah pomeni sedanja vrednost tržno vrednost na datum vrednotenja, če je primerno, znižano v skladu z odstavkoma 10 in 11.
8. Tržna vrednost pomeni ceno, po kateri bi se zemljišča in zgradbe lahko prodala na podlagi zasebne pogodbe med dobro obveščnim in voljnim prodajalcem ter dobro obveščnim in voljnim kupcem na datum vrednotenja, s predpostavko, da se zemljišče da javno na trg, da tržni pogoji dovoljujejo regularno odprodajo in da je z upoštevanjem narave zemljišča na voljo običajno obdobje za dogovor o prodaji.
9. Tržna vrednost se določa z ločenim vrednotenjem vsakega posameznega zemljišča in zgradbe, ki se izvrši najmanj enkrat na vsakih pet let v skladu s splošno priznanimi metodami oziroma priznanimi s strani organov za zavarovalni nadzor. Člen 35(1)(b)⁵ četrte direktive se ne uporablja.
10. Če se vrednost katerega koli zemljišča in zgradbe zmanjša v obdobju po prehodnem vrednotenju v odstavku 9, se vrednost ustrezno popravi. Tako pridobljena nižja vrednost se ne zviša v naslednjih bilancah stanja, razen če tako povišanje ni posledica nove določitve tržne vrednosti v skladu z odstavkoma 8 in 9.
11. Če so na datum sestavitve izkazov zemljišča in zgradbe prodane ali naj bi se v kratkem prodale, se vrednost, dobljena v skladu z odstavkoma 8 in 10, zniža za dejanske ali ocenjene stroške odtujitve.

---

⁵ Pri predmetih naložbenega premoženja, katerih gospodarska uporaba je časovno omejena, je treba popravke vrednosti nabavnih ali proizvodnih stroškov tako preračunati, da bo vrednost premoženjskega predmeta načrtno odpisana v predvidenem času uporabe.

12. Če je nemogoče določiti tržno vrednost posameznih zemljišč in zgradb, se vrednost, dobljena na osnovi načela nabavne cene ali proizvodnih stroškov, pojmuje kot sedanja vrednost.
13. Metoda, s katero se prikaže sedanja vrednost zemljišč in zgradb in njihova razčlenitev po poslovnem letu vrednotenja, se prikaže v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Ista metoda vrednotenja se uporablja za vse naložbe, vključene pod postavke, označene z arabskimi številkami, ali prikazane kot sredstva pod C(I) (Zemljišča in zgradbe). Metoda, ki se uporablja za vsako postavko naložbe, se navede v pojasnilih k računovodskim izkazom. Naložbe, prikazane kot sredstva pod D (Naložbe v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje), se prikažejo po njihovi sedanji vrednosti.

Če se za zavarovalnice uporablja člen 33 4. direktive, se uporablja na naslednji način:

- odstavek 1(a)⁶ se uporablja za sredstva pod F(I) zavarovalniške direktive (Opredmetena sredstva in zaloge) in
- odstavek 1(c)⁷ se uporablja za sredstva pod C(I), C(II), C(III) in C(IV) ter F(I) (razen za zaloge) in F(III) zavarovalniške direktive (glej Pril. 1).

Druge finančne naložbe

- Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivimi donosi ter enote vzajemnega sklada,
- Dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom – ta postavka obsega prenosne dolžniške vrednostne papirje in druge vrednostne papirje s stalnim donosom, ki jih izdajajo kreditne institucije, druga podjetja ali javna telesa, če se nanje ne nanašata postavki *Dolžniški vrednostni papirji, ki jih izdajajo odvisna podjetja in posojila slednjim* ali *Dolžniški vrednostni papirji, ki jih izdajajo nepovezane družbe in posojila slednjim*. Vrednostni papirji, katerih obrestna mera se spreminja, velja isto kot pri SRS 32, to pomeni, da take vrednostne papirje uvrščamo med postavko *Dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom*. Zanje velja:
  - Če niso bili vrednoteni po tržni vrednosti, se *Dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom*, prikazani kot sredstva pod *Naložbe v neodvisna podjetja in naložbe v nepovezanih družbah* in *Druge finančne naložbe*, prikažejo v bilanci stanja po nabavni ceni. Vendar lahko države članice zahtevajo ali dovolijo, da se taki dolžniški vrednostni papirji prikažejo v bilanci stanja po znesku, plačljivem ob zapadlosti.
  - Če nabavna cena vrednostnih papirjev iz predhodne točke presega znesek, plačljiv ob zapadlosti, se znesek razlike obračuna v breme izkaza poslovnega izida. Vendar lahko države članice zahtevajo ali dovolijo odpis zneska razlike v obrokih, tako da je

---

⁶ Vrednotenje na podlagi vrednosti ponovnih dobav za premoženjske naložbe, katerih uporaba je časovno omejena, in za zaloge.

⁷ Ponovno ovrednotenje tako premoženjskih kot tudi finančnih naložb.

v celoti odpisan, ko so odplačani vrednostni papirji. To razliko je treba v bilanci stanja prikazati ločeno ali v pojasnilih k računovodskim izkazom.

– Če je nabavna cena vrednostnih papirjev iz prve točke manjša kot znesek, plačljiv ob zapadlosti, države članice lahko zahtevajo ali dovolijo, da se znesek razlike razbremeni prihodku v obrokih v obdobju, ki je preostalo do odplačila. To razliko je treba prikazati ločeno v bilanci stanja ali v pojasnilih k računovodskim izkazom.

– Če so *Dolžniški vrednostni papirji ali drugi vrednostni papirji s stalnim donosom*, ki se ne vrednotijo po tržni vrednosti, prodani pred zapadlostjo in se donos uporabi za nakup drugih dolžniških vrednostnih papirjev ali vrednostnih papirjev s stalnim donosom, lahko države članice dovolijo, da se razlika med donosom od prodaje in njihovo knjižno vrednostjo enakomerno razporedi preko obdobja, ki je preostalo do zapadlosti prvotne naložbe.

- Udeležba v združenih naložbah – ta postavka obsega delnice, ki jih ima družba v skupnih naložbah, katere je zasnovalo nekaj podjetij ali pokojninskih skladov in katerih upravljanje je poverjeno enemu od teh podjetij oziroma enemu od teh pokojninskih skladov.
- Dana hipotekarna posojila in druga dana posojila – pri teh dveh postavkah velja isto kot pri postavkah opredeljenih pri SRS 32. Razlika je samo v tem, da pri smernici velja, da če je znesek "Drugih danih posojil", ki niso zavarovana s polico, večjega pomena, se primerna razčlenitev vključi v pojasnila k računovodskim izkazom.
- Depoziti pri kreditnih institucijah – ta postavka obsega vsote, katerih dvig je časovno omejen. Vsote, naložene brez takih časovnih omejitev, so prikazane pod *Druga sredstva* (Denarna sredstva v banki in blagajni), tudi če so obrestovane.

Depoziti pri podjetjih cedentih

Ta postavka obsega zneske, ki jih dolgujejo podjetja cedenti in ustrezajo jamstvu ter so naloženi pri teh podjetjih cedentih ali pri tretji stranki oziroma so jih zadržala ta podjetja. Teh zneskov se ne sme kombinirati z drugimi zneski, ki jih dolgujejo zavarovatelj cedent pozavarovatelju, ali kompenzirati z zneski, ki jih pozavarovatelj dolguje zavarovatelju cedentu. Vrednostni papirji, naloženi pri podjetjih cedentih ali tretjih strankah, ki ostanejo v lasti podjetja, ki sprejme pozavarovanje, se pod ustrezno postavko vpisujejo v poročilo tega podjetja kot naložba.

C. Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

Za to postavko pri zavarovalniški direktivi veljajo iste predpostavke kot pri SRS 32, razlika je samo v tem, da se morajo pri zavarovalniški direktivi izkazovati po sedanji vrednosti in ne po tržni vrednosti kot pri SRS 32.

Č. Terjatve

Delitev in opredelitev terjatev po zavarovalniški direktivi velja isto kot pri SRS 32 in kot je že navedeno, se pri postavki *Terjatve* pojavlja tudi *Nevplačani vpoklicani kapital*, ker slovenska zakonodaja zahteva postavko *Vpoklicani kapital* med obveznostmi.

D. Druga sredstva

Med druga sredstva se v zavarovalniški direktivi uvrščajo naslednje postavke:

- opredmetena sredstva in zaloge – z izjemo zemljišč in zgradb, zgradb v gradnji in predplačil za zemljišča in zgradbe,
- denarna sredstva v banki in blagajni,
- lastne delnice – z navedbo njihove nominalne vrednosti ali, če le-te ni, njihove knjigovodske nominalne vrednosti,
- drugo – ta postavka obsega tista sredstva, ki niso navedena pod zgoraj navedenimi postavkami med druga sredstva in če so ta sredstva pomembna, jih je treba prikazati v pojasnilih k računovodskim izkazom.

E. Aktivne časovne razmejitve

Aktivne časovne razmejitve se pri zavarovalniški direktivi delijo podobno kot pri SRS 32 na:

- Predhodno nezaračunani prihodki od obresti in najemnin.
- Odloženi stroški pridobivanja zavarovanj – Stroški nabave zavarovalnih polic se odložijo v skladu s členom 18⁸ 4. direktive, v koliko takega odloga države članice niso prepovedale. Države članice lahko dovolijo odbitek stroškov pridobivanja zavarovanj od prenosnih premij v poslih zavarovanja, razen življenjskega zavarovanja, in njihov odbitek po aktuarski metodi od matematičnih rezervacij v poslih življenjskega zavarovanja. Pri uporabi te metode je treba zneske, odbite od rezervacij, navesti v pojasnilih k računovodskim izkazom.
- Druge aktivne časovne razmejitve.

3.2.2. POSEBNOSTI IZKAZOVANJA OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV ZAVAROVALNIŠKE DIREKTIVE

Obveznosti v zavarovalniški direktivi se delijo na:

- kapital in rezerve,
- podrejene obveznosti,
- zavarovalno-tehnične rezervacije,
- zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje,
- rezervacije za druge nevarnosti in škode,
- prejeti depoziti od pozavarovalcev,
- obveznosti,
- pasivne časovne razmejitve in
- dobiček poslovnega leta.

V nadaljevanju se bom posvetila samo posebnostim nekaterih zgoraj navedenih postavk.

---

⁸ Kot aktivne razmejitve se izkažejo tako izdatki, ki so nastali pred dnevom bilanciranja, kolikor pomenijo stroške za določen čas po tem dnevu, kot tudi donosi, ki zapadejo po tem datumu. Države članice lahko predvidijo, da se taki donosi zajamejo med terjatvami; če dosežejo večji obseg, morajo biti natančneje pojasnjeni v dodatku.

A. Rezerve

Ta postavka obsega vse vrste rezerv, naštetih v členu 9 četrte direktive, to so zakonske rezerve, rezerve za lastne delnice ali udeležbe, ustanovitvene rezerve in druge rezerve. Države članice lahko po potrebi zahtevajo tudi druge vrste rezerv za zavarovalnice, katerih pravna organizacija ni zajeta v četrty direktivi.

B. Zavarovalno-tehnične rezervacije

Kot rezervacije se v skladu z njihovo posebnostjo izkažejo natančno opisane izgube ali obveznosti, ki so na dan bilanciranja verjetne ali gotove, vendar jim ni mogoče določiti velikosti ali časa nastanka. Države članice lahko v skladu s svojimi posebnostmi dovolijo oblikovanje rezervacij točno določenih stroškov, ki spadajo v tekoče ali v eno preteklih poslovnih let, vendar ni mogoče določiti njihove velikosti ali časa nastanka. Rezervacije ne smejo popravljati vrednosti aktivnih postavk.

Znesek zavarovalno-tehničnih rezervacij mora biti v vsakem trenutku takšen, da lahko zavarovalnice izpolnijo kakršne koli logično predvidljive obveznosti, ki izhajajo iz zavarovalnih pogodb.

Zavarovalno-tehnične rezervacije se pri zavarovalniški direktivi delijo ravno tako kot pri SRS 32, pri tem se vsaka postavka razdeli na kosmati znesek in na znesek pozavarovanja. Posebnost se pojavi samo pri poimenovanju le-teh, saj SRS 32 dodaja pridevnik *čiste* pri zavarovalniški direktivi pa se pojavljajo *Matematične rezervacije življenjskih zavarovanj*.

Zavarovalno-tehnične rezervacije se delijo na:

- rezervacije za prenosne premije,
- matematične rezervacije življenjskih zavarovanj,
- škodne rezervacije,
- rezervacije za bonuse in popuste,
- druge zavarovalno-tehnične rezervacije in
- zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje.

Te postavke se med seboj ne smejo kombinirati.

Rezervacije za prenosne premije

Rezervacije za prenosne premije obsegajo znesek, ki predstavlja tisti del kosmatih obračunanih premij, ki se razporedi na naslednje poslovno leto ali naslednja poslovna leta. V primeru življenjskega zavarovanja lahko države članice, do nadaljnje uskladitve, zahtevajo ali dovolijo, da se rezervacije za prenosne premije vključijo pod postavko *Druge zavarovalno-tehnične rezervacije*.

Če postavka *Rezervacije za prenosne premije* vključuje tudi znesek rezervacije za še ne iztečene nevarnosti, je opis postavke *Rezervacije za prenosne premije in za še ne iztečene nevarnosti*. Če je znesek ali vrednost za še ne iztečene nevarnosti večjega pomena, se prikaže ločeno bodisi v bilanci stanja bodisi v pojasnilih k računovodskim izkazom. *Rezervacija za še ne iztečene nevarnosti* se računa na osnovi odškodninskih zahtevkov in upravnih stroškov, za katere je velika verjetnost, da nastanejo po izteku poslovnega leta iz pogodb, sklenjenih pred tistim datumom, če njihova ocenjena vrednost presega rezervacije za prenosne premije in vsakršne premije, ki so dolgovane po teh pogodbah.

Matematične rezervacije življenjskih zavarovanj

Matematične rezervacije življenjskih zavarovanj obsegajo aktuarsko ocenjeno vrednost obveznosti zavarovalnice, vključno z že objavljenimi bonusi⁹ in po odbitku aktuarske vrednosti bodočih premij.

Matematične rezervacije življenjskih zavarovanj se načeloma računa ločeno za vsako zavarovalno pogodbo. Vendar lahko države članice dovolijo uporabo statističnih ali matematičnih metod, pri katerih se lahko pričakujejo približno enaki rezultati kot pri posameznih izračunih. Povzetek glavnih predpostavk je podan v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Aktuar ali drug strokovnjak na tem področju naredi izračun vsako leto na osnovi priznanih aktuarskih metod.

Škodne rezervacije

Škodne rezervacije so skupni ocenjeni končni strošek zavarovalnice za poravnavo vseh obveznosti za nastale škode, ki so se zgodile do izteka poslovnega leta, bodisi prijavljenih bodisi ne, zmanjšane za že plačane zneske v zvezi s temi terjatvami.

Škodne rezervacije se delijo na dva dela, in sicer:

- Zavarovanja, razen življenjskih zavarovanj, in
- Življenjska zavarovanja.

Zavarovanja, razen življenjskih zavarovanj:

- Rezervacije se načeloma računa ločeno za vsak primer na osnovi še pričakovanih stroškov. Uporabljajo se lahko statistične metode, če se z njimi ob upoštevanju narave tveganj izračuna ustrezna rezervacija; vendar lahko države članice zahtevajo, da je uporabo teh metod treba predhodno odobriti.
- Te rezervacije prav tako upoštevajo odškodninske zahtevke, ki so do datuma bilanciranja nastopili, a niso še prijavljeni; njihov znesek se določi z upoštevanjem

---

⁹ Zavarovanec, ki v predhodnih letih ni imel nobenega zavarovalnega primera, ima pravico do nižje zavarovalne premije od izhodiščne premije, to je bonus.

preteklih izkušenj glede števila in velikosti zahtevkov, prijavljenih po datumu bilanciranja.

- Stroški reševanja škodnih primerov so vključeni v izračun rezervacije ne glede na njihov izvor.
- Povračljivi zneski, ki izhajajo iz pridobitve pravic zavarovalcev glede na tretje stranke (subrogacija) ali zakonskega lastništva zavarovanega imetja (rešeno blago), se odštejejo od škodnih rezervacij; ocenijo se po načelu previdnosti. Če so taki zneski večjega pomena, se jih prikaže v pojasnilih k računovodskim izkazom.
- Če je treba dajatve, ki izhajajo iz odškodninskih zahtevkov, plačati v obliki rente, se zneski, ki jih je v ta namen treba dati na stran, računajo po priznanih aktuarskih metodah in
- Implicitno diskontiranje ali odbitki, bodisi kot posledica postavljanja sedanje vrednosti škodne rezervacije, ki bo verjetno poravnana kasneje po višjem znesku, bodisi drugače izvršeno, se prepoveduje.

Življenjska zavarovanja:

- Znesek rezervacij za zahtevke je enak vsotam, ocenjenih bodočih obveznosti do upravičencev plus stroški za poravnavo odškodninskih zahtevkov. Vključuje rezervacijo za nastale, a še neprijavljene odškodninske zahtevke, in
- Države članice lahko zahtevajo prikaz zneskov iz predhodne točke v postavki pasive *Matematične rezervacije življenjskih zavarovanj*.

Rezervacije za bonuse in popuste

Rezervacije za bonuse in popuste obsegajo zneske, namenjene zavarovalcem ali upravičencem po pogodbi, v obliki bonusov in popustov, če se ti zneski niso knjižili v dobro imetnikom police ali upravičencem po pogodbi ali vključili v postavko *Matematične rezervacije življenjskih zavarovanj*.

Bonusi obsegajo vse izkazane zneske v breme poslovnega leta, ki so plačani ali zapadli, zavarovalcem in drugim zavarovanim strankam ali so pridobljeni v njihovo korist, vključno z zneski, uporabljenimi za povečanje zavarovalno-tehničnih rezervacij, ali zneski, uporabljenimi za znižanje prihodnjih premij, če ti zneski po odbitku v predhodnih letih zagotovljenih zneskov, ki niso več potrebni, predstavljajo razporeditev presežka ali dobička, ki izhaja iz posla kot celote ali njegovega dela.

Popusti obsegajo te zneske, če le-ti predstavljajo delno povračilo premij, ki izhajajo iz poslovanja na podlagi posameznih pogodb.

Če je znesek, zaračunan za bonuse in popuste, večjega pomena, se mora prikazati v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Izravnalne rezervacije

Izravnalne rezervacije obsegajo kakršne koli zneske, razmejene v skladu s pravnimi ali upravnimi zahtevami za izravnavo nihanj škodnega rezultata ali za pokrivanje izjemnih nevarnosti.

Če se v odsotnosti takih pravnih in upravnih zahtev v isti namen ustanovijo rezervacije v smislu postavke *Rezerve*, se to prikaže v pojasnilih k računovodskim standardom.

Druge zavarovalno-tehnične rezervacije

Ta postavka med drugim obsega rezervacije za še ne iztečene nevarnosti, to je znesek, ki se razmeji poleg prenosnih premij zaradi tveganj, ki jih nosijo zavarovalnice po izteku poslovnega leta, da bi z njim poravnale vse škode in stroške v zvezi z veljavnimi zavarovalnimi pogodbami, ki presegajo z njimi povezane prenosne premije in vsakršne premije, dolgovane po teh pogodbah. Vendar se lahko, če tako določa nacionalna zakonodaja, rezervacije za še ne iztečene nevarnosti dodajo k prenosnim premijam in vključijo v njihov znesek. Če je znesek rezervacij za še ne iztečenih nevarnosti večjega pomena, se prikaže ločeno bodisi v bilanci stanja bodisi v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

Ta postavka obsega zavarovalno-tehnične rezervacije, osnovane za kritje obveznosti, ki se nanašajo na naložbe v zvezi s policami življenjskega zavarovanja, katerih vrednost ali donosi so določeni glede na naložbe, za katere nosijo tveganje imetniki polic, ali glede na indeks.

Kakršne koli dodatne zavarovalno-tehnične rezervacije, osnovane za kritje nevarnosti smrti, stroškov poslovanja ali drugih nevarnosti (kot so dajatve iz pokojninskega zavarovanja ali socialne varnosti na datum zapadlosti ali zajamčeno gotovinsko izplačilo pripadajoče zavarovalnine v primeru predčasne prekinitve zavarovalne pogodbe) se prikažejo pod postavko *Matematične rezervacije življenjskih zavarovanj*.

C. Depoziti prejeti od pozavarovalcev

V bilanci stanja pozavarovalnice cedenta¹⁰ obsega ta postavka zneske, ki so jih vložile druge zavarovalnice ali so bili od njih odtegnjeni s pozavarovalno pogodbo. Ti zneski se ne smejo spojiti s tistimi, ki so dolgovani ali jih dolgujejo druga zadevna podjetja.

Če je pozavarovalnica cedent prejela kot vlogo vrednostne papirje, ki so bili preneseni v njeno lastništvo, obsega ta postavka znesek, ki ga podjetje cedent dolguje na podlagi vloge.

---

¹⁰ Cedent je tako imenovani odstopnik oziroma kdor komu kako terjatev odstopi ali prepusti.

3.2.3. IZKAZ POSLOVNEGA IZIDA DOLOČEN Z ZAVAROVALNIŠKO DIREKTIVO

Poslovni izid zavarovalniške direktive se deli na tri dele:

- zavarovalno-tehnični izid¹¹ zavarovanj, razen življenjskih zavarovanj,
- zavarovalno-tehnični izid življenjskih zavarovanj in
- nezavarovalno-tehnični izid¹².

Pri postavkah *Zavarovalno-tehnični izid zavarovanj, razen življenjskih zavarovanj* in *Zavarovalno-tehnični izid življenjskih zavarovanj* se najprej ugotovijo čisti prihodki od zavarovalnih premij. Da pa zavarovalnice lahko ugotovijo te prihodke, morajo od *Obračunanih kosmatih zavarovalnih premij* odšteti *Zunanje pozavarovalne premije* in spremembo le-teh.

A. Prihodki

Obračunane kosmate premije obsegajo vse zneske, zapadle med poslovnim letom v zvezi z zavarovalnimi pogodbami, kljub dejstvu, da se ti zneski mogoče v celoti ali delno nanašajo na kasnejše poslovno leto in med drugim vključujejo:

- premije, ki šele bodo obračunane, če je izračun premij mogoč šele ob koncu leta,
- premije, ki se plačujejo z enkratnim plačilom, vključno s premijami za rentno zavarovanje,
- pri življenjskem zavarovanju, premije, ki se plačujejo z enkratnim plačilom, ki izvirajo iz rezervacij za bonuse in popuste, če se morajo pojmovati kot premije na osnovi pogodb in če nacionalna zakonodaja zahteva ali dovoljuje njihov prikaz pod premijami,
- dodatne premije v primeru polletnih, četrletnih ali mesečnih plačil in dodatnih plačil zavarovalcev za stroške, ki jih nosi zavarovalnica,
- v primeru sozavarovanja, delež družbe v skupnih premijah in
- pozavarovalne premije, plačljive s strani zavarovalnic cedentov in retrocedentov, vključno z vnosi v portfelj, po odbitku od umikov iz portfelja, knjiženih v dobro zavarovalnic cedentov in retrocedentov ter preklicev.

Zgornji zneski ne vključujejo davkov ali stroškov, ki se pobirajo s premijami.

Zunanje pozavarovalne premije obsegajo vse premije, plačane ali zapadle glede na zunanje pozavarovalne pogodbe, ki jih je sklenila zavarovalnica. Dodajo se vnosi v portfelj, zapadli ob sklenitvi ali dopolnitvi zunanje pozavarovalne pogodbe; terjatve umikov iz portfelja, je potrebno odšteti.

---

¹¹ Zavarovalno-tehnični izid je razlika med prihodki iz naslova tehnične premije in odhodki za škode, povečana za povečanje oziroma zmanjšana za zmanjšanje matematičnih rezervacij v obdobju.

¹² Nezavarovalno-tehnični izid dobimo tako, da od zavarovalno-tehničnega izida odštejemo prihodke in odhodke naložb, spremembo izravnalnih rezervacij in rezervacij za jedrske nevarnosti ter pripišemo zajamčeni donos in dobiček.

B. Prihodki naložb in odhodki naložb

Po zavarovalniški direktivi se vsi prihodki naložb in vsi odhodki naložb v zvezi z zavarovanji, razen z življenjskimi zavarovanji, prikazujejo v nezavarovalno-tehničnem izidu. Pri zavarovalnici, ki opravlja le posle življenjskih zavarovanj, se morajo prihodki naložb in odhodki naložb prikazati v zavarovalno-tehničnem izidu življenjskih zavarovanj. V primeru zavarovalnice, ki opravlja tako posle življenjskih kot vseh ostalih zavarovanj, se morajo prihodki in odhodki naložb, če so neposredno povezani z opravljanjem poslov življenjskih zavarovanj, prikazati v zavarovalno-tehničnem izidu življenjskih zavarovanj.

C. Odhodki za škode, brez pozavarovanja

Odhodki za škode obsegajo vsa plačila v zvezi s poslovnim letom, vključno s škodnimi rezervacijami, vendar brez škodnih rezervacij za zahteve za predhodno poslovno leto.

Ti zneski vključujejo izplačila v obliki rente, odpovedi, vnose in umike rezervacij za izgube in od zavarovalnic cedentov in pozavarovalcev, zunanje in notranje stroške obravnavanja odškodninskih zahtevkov in stroške za nastale, vendar neprijavljene škode. Znesek, ki ga je mogoče dobiti na osnovi subrogacije in na osnovi prodaje v škodnih primerih poškodovanih predmetov, se odšteje.

Če je razlika med škodnimi rezervacijami, oblikovanimi na začetku leta za neizplačane odškodninske zahteve, nastale v predhodnih letih, plačili med letom zaradi odškodninskih zahtevkov, nastalih v predhodnih letih, ter škodnimi rezervacijami, prikazanimi za take terjatve ob koncu leta, večjega pomena, se prikaže v pojasnilih k računovodskim izkazom, kjer se razčleni po kategorijah in zneskih.

Č. Čisti obratovalni stroški

Čisti obratovalni stroški vključujejo:

- *Stroški pridobivanja zavarovanj*, ki obsegajo stroške, ki izhajajo iz sklenitve zavarovalne pogodbe. Krijejo tako neposredne stroške, kot so provizija za sklepanje ali stroške za sestavo zavarovalnega dokumenta ali za vključitev zavarovalne pogodbe v portfelj, kot tudi posredne stroške, na primer stroške oglaševanja ali upravne stroške v zvezi z obdelavo ponudb in izdajanjem zavarovalnih polic. Države članice lahko zahtevajo, da se provizije za podaljšanje zavarovalne police vpišejo pod postavko *Upravni stroški*.
- *Upravni stroški* obsegajo stroške, ki izhajajo iz inkasa premij, upravljanja zavarovalnega portfelja, obravnave bonusov in popustov, ter stroške notranjega in zunanjega pozavarovanja. Vključujejo zlasti stroške za osebje in rezervacije za amortizacijo pisarniškega pohištva in opreme, če le-teh ni treba prikazati pod *Stroški pridobivanja zavarovanj*, *Odhodki škod* ali *Odhodki naložb*.
- *Prihodki od pozavarovalnih provizij in udeležba pri dobičku in*
- Sprememba v odloženih stroških pridobivanja zavarovanj.

D. Razporejeni donos naložb

Če se del donosa naložb prenese na zavarovalno-tehnični izid zavarovanj, razen življenjskih zavarovanj, se prenos iz nezavarovalno-tehničnega izida odšteje od postavke *Razporejeni donos naložb, prenesen v zavarovalno-tehnični izid zavarovanj, razen življenjskih zavarovanj* in doda postavki *Razporejeni donos naložb, prenesen iz nezavarovalno-tehničnega izida*.

Če se del donosa naložb, prikazan v zavarovalno-tehničnem izidu življenjskih zavarovanj, prenese na nezavarovalno-tehnični izid, se preneseni znesek odšteje od postavke *Razporejeni donos naložb, prenesen v nezavarovalno-tehnični izid* in doda postavki *Razporejeni donos naložb, prenesen iz zavarovalno-tehničnega izida življenjskih zavarovanj*.

Države članice lahko predpišejo postopek in zneske za prenos razporejenega donosa iz enega dela izkaza poslovnega izida v drugega. Razlogi za tak prenos in osnova, na kateri se izvede, se v vsakem primeru prikažejo v pojasnilih k računovodskim izkazom.

E. Nerealizirani kapitalski dobički in izgube

Pri poslih življenjskih zavarovanj lahko države članice dovolijo, da se v teh dveh postavkah v izkazih poslovnega izida v celoti ali delno prikažejo spremembe v razliki med vrednotenjem naložb po njihovi sedanji vrednosti ali vrednotenjem po nabavni ceni.

V vsakem primeru države članice zahtevajo, da se prikažejo zneski v zgoraj omenjenih postavkah, če se nanašajo na *Naložbe v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje*.

Države članice, ki zahtevajo ali dovolijo vrednotenje naložb pod postavko *Naložbe* po njihovi sedanji vrednosti, lahko pri zavarovanjih, razen življenjskih zavarovanjih, dovolijo, da se v postavki *Prihodki od deležev v kapitalu, z ločeno navedbo prihodka, ki izvira iz odvisnih podjetij* in postavki *Popravki vrednosti naložb* v izkazu poslovnega izida v celoti ali delno prikažejo spremembe v razliki med vrednotenjem teh naložb po njihovi sedanji vrednosti ali po nabavni ceni.

3.2.4. POJASNILA ZAVAROVALNIŠKE DIREKTIVE

Pri zavarovanjih, razen življenjskih zavarovanj, pojasnila k računovodskim izkazom prikazujejo iste postavke kot pri SRS 32, razlika je samo v tem, da se pri zavarovalniški direktivi te postavke razdelijo na neposredno zavarovanje in pozavarovanje, če pozavarovanje dosega 10 % ali več obračunanih kosmatih zavarovalnih premij, in nato se neposredno zavarovanje razdeli na enake skupine zavarovalnih vrst kot pri SRS 32.

Pri življenjskih zavarovanjih pojasnila k računovodskim izkazom prikažejo obračunane kosmate zavarovalne premije, razčlenjene na neposredno zavarovanje in pozavarovanje, če

pozavarovanje dosega 10 % ali več obračunanih kosmatih zavarovalnih premij, in nato se znotraj neposrednega zavarovanja razdelijo na enake postavke kot pri SRS 32.

V pojasnilih k računovodskim izkazom je potrebno prikazati tudi obračunane kosmate zavarovalne premije, razčlenjene na življenjska zavarovanja in zavarovanja, razen življenjskih zavarovanj in v vseh primerih skupne kosmate premije neposrednega zavarovanja, ki izhajajo iz pogodb, sklenjenih z zavarovalnico v državi članici njenega sedeža, v drugih državah članicah in v drugih državah.

V primeru, da zgoraj navedene postavke ne presegajo 5 % skupnih kosmatih premij, prikaz v pojasnilih ni potreben.

4. POSEBNOSTI RAČUNOVODENJA V ZAVAROVALNICAH PO SLOVENSКИH RAČUNOVODSKIH STANDARDIH

4.1. SPLOŠNO O SLOVENSКИH RAČUNOVODSKIH STANDARDIH

Slovenski računovodski standardi (v nadaljevanju SRS-ji) so obvezna pravila strokovnega ravnanja (Turk, 1999, str. 6) in podrobneje obravnavajo računovodska načela glede metod zajemanja in obdelovanja računovodskih podatkov, oblikovanja računovodskih informacij ter predstavljanja in hrambe računovodskih podatkov in informacij (Uvod v SRS, 1997, str. 5).

Slovenski računovodski standardi temeljijo na domačem kodeksu računovodskih načel in na Zakonu o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD). Ta zakon je bil sprejet v letu 1993 in doslej že večkrat noveliran (Puharič, 2001, str. 57). Posebnost slovenskih računovodskih standardov je, da obravnavajo računovodstvo kot celoto za notranje in zunanje potrebe podjetij. Izhajajo iz temeljne zamisli, da mora zunanje računovodsko poročanje, ki ga oblikujejo zunanje zahteve, vplivati tudi na temeljno ureditev računovodstva, saj na teh zahtevah temeljijo posebne rešitve pri notranjem poročanju. Slovenske računovodske standarde uporabljajo predvsem gospodarske družbe, glede na svoje potrebe pa jih uporabljajo tudi druga podjetja, zavodi in celo državne organizacije, če to posebej določajo ustrezni državni predpisi.

Prvi SRS-ji so bili zasnovani na kodeksu računovodskih načel, ki ga je računovodska stroka sprejela leta 1989 (Uvod v SRS, 1997, str. 3), na MRS in na 4. ter 7. smernici Evropske skupnosti. Sprejeti so bili leta 1993, uporabljati pa so se začeli 1. 1. 1994 (Odar, 2000, str. 377–378).

Prenovljeni SRS-ji bi se morali začeti uporabljati v praksi s 1. januarjem 2001, vendar se to ni zgodilo, saj še nismo imeli spremenjenega Zakona o gospodarskih družbah, Slovenije še niso sprejeli v Evropsko unijo, poleg tega smo imeli relativno visoko inflacijo (Koželj,

2000. str. 27). Po objavi novega Zakona o gospodarskih družbah je bilo pričakovati sprejetje novih SRS-jev pred letom 2002. Osnutki SRS-jev so bili do 15. septembra 2001 v javni obravnavi, uradno pa so bili objavljeni 22. decembra 2001 (Uradni list RS, št. 107/2001) in se uporabljajo od 1. januarja 2002 dalje.

V osnovi se novosti v SRS-jih nanašajo na stare SRS-je, MRS-je in pa tudi na rešitve, sprejete v stališčih in pojasnilih Slovenskega inštituta za revizijo, na podrobnejša razkritja, na nova pravila prevrednotevanja in uskupinjevanja, na dopolnjene ali nove opredelitve osnovnih pojmov. Spremenjena je tudi sestava standardov (Štrekelj, 2000, str. 134).

4.2. POSEBNOSTI SRS 32

Standard 32 se opira na smernico o letnih izkazih in skupinskih (konsolidiranih) letnih izkazih zavarovalnih podjetij, ki jo je sprejela Evropska skupnost decembra 1991 (Uradni list RS, št.107/2001).

Z zavarovalnicami so v tem standardu mišljene vse organizacije, ki v Sloveniji zavarujejo premoženje in/ali osebe, torej vse zavarovalnice in pozavarovalnice v Sloveniji ter podružnice zavarovalnic s sedežem v tujini (Uradni list RS, št.107/2001).

Standard 32 – Računovodske rešitve v zavarovalnicah – je povezan s Slovenskimi računovodskimi standardi 1–30. Ureja le tiste posebnosti, ki so značilne za zavarovalnice, in to so:

- posebnosti vrst in načinov izkazovanja sredstev v zavarovalnicah,
- posebnosti vrst in načinov izkazovanja obveznosti do virov sredstev v zavarovalnicah,
- posebnosti razčlenjevanja stroškov in odhodkov v zavarovalnicah,
- posebnosti razčlenjevanja in merjenja prihodkov v zavarovalnicah,
- posebnosti razčlenjevanja in merjenja poslovnih izidov v zavarovalnicah,
- oblika izkaza stanja in izkaza poslovnega izida v zavarovalnicah,
- oblika izkaza neposredno ugotovljenega in posredno ugotovljenega finančnega izida v zavarovalnicah,
- oblika izkaza gibanja kapitala ter
- razkritja.

Zavarovalnice morajo pri svojem poslovanju upoštevati SRS 1–30 in SRS 32, ki ureja posebnosti pri vrednotenju sredstev in obveznosti ter merjenju in izkazovanju odhodkov, prihodkov, poslovnega izida ter finančnih in denarnih tokov, ki so značilne za zavarovalnice (Kavčič, 1997, str. 328).

4.2.1. POSEBNOSTI VRST IN NAČINOV IZKAZOVANJA SREDSTEV V ZAVAROVALNICAH PO SRS-JIH

Za opredeljevanje in izkazovanje sredstev v zavarovalnicah uporabljajo slovenske računovodske standarde 1–7 z dopolnitvami v skladu s SRS 31.1–32.13.

Zavarovalnice morajo v poslovnih knjigah ločeno spremljati vse vrste sredstev po posameznih osnovnih oblikah zavarovanj, v okviru slednjih pa ločeno še sredstva, financirana iz tehničnih rezervacij, po zavarovalnih vrstah, pri katerih morajo oblikovati matematične rezervacije (SRS 32.2).

A. Neopredmetena dolgoročna sredstva

Zavarovalnice med neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi izkazujejo dolgoročno odložene organizacijske stroške in stroške razvijanja (npr. novih oblik in novih vrst zavarovanj), dobro ime in druga neopredmetena dolgoročna sredstva (Uradni list RS 107/2001, str. 11601).

B. Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe

Zavarovalnice morajo ločeno izkazovati zemljišča in zgradbe, ki so namenjene izvajanju zavarovalne dejavnosti, ter ločeno druga zemljišča in zgradbe. Prav tako pa morajo zavarovalnice v poslovnih knjigah ločeno izkazovati zemljišča in zgradbe, ki so financirane iz tehničnih virov, in jih razčlenjevati na zemljišča in zgradbe, financirane iz matematičnih rezervacij in financirane iz drugih tehničnih rezervacij. V poslovnih knjigah pa morajo biti na takšen način razčlenjene tudi ostala opredmetena osnovna sredstva ter dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe (SRS 32.3 in SRS 32.40).

Nepremičnine, pridobljene v zvezi z jamstvi za hipotekarna posojila, morajo zavarovalnice izkazovati po pošteni vrednosti; če pa ni zanesljive informacije o tržni ceni, morajo izkazovati pričakovano prodajno vrednost, zmanjšano za stroške vzdrževanja in prodajne stroške (SRS 32.5).

Finančne naložbe

Zavarovalnice morajo posamezne dolgoročne in kratkoročne finančne naložbe razvrstiti v naslednje skupine:

- deleži v podjetjih,
- delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom ter kuponi skladov,
- dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom,
- deleži v investicijskih skladih,
- dana hipotekarna posojila,
- druga dana posojila,
- depoziti pri bankah,
- finančne naložbe pozavarovalnic iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih in
- druge finančne naložbe.

V poslovnih knjigah morajo zavarovalnice ločeno izkazovati dolgoročne finančne naložbe, financirane iz tehničnih virov (SRS 32.4). V skupino drugih danih posojil zavarovalnice uvrščajo tudi policna posojila¹³. Če so zavarovana s hipoteko, jih morajo spremljati med danimi hipotekarnimi posojili. Pozavarovalnice ne smejo pobotati terjatev iz finančnih naložb iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih z obveznostmi do cedentov iz naslova pozavarovalnih poslov. Zavarovalnice morajo ločeno spremljati finančne naložbe do podjetij v skupini in finančne naložbe do pridruženih podjetij (SRS 32.7).

Vrednostne papirje s spremenljivim donosom in vrednostne papirje s stalnim donosom morajo zavarovalnice ločeno izkazovati v poslovnih knjigah. Vrednostne papirje, ki prinašajo obresti, morajo zavarovalnice uvrščati med vrednostne papirje s stalnim donosom, tudi če se obrestna mera spreminja (npr. na medbančnem trgu) (SRS 32.8).

Finančne naložbe pozavarovalnic pri cedentih so tisti deli obračunanih pozavarovalnih premij, ki jih pozavarovalnice na podlagi pozavarovalnih pogodb vežejo kot jamstvo za bodoče izpolnjevanje svojih obveznosti. Zavarovalnice izkazujejo na tej podlagi obveznosti za finančne naložbe pozavarovalnic (SRS 32.69).

C. Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

Če zavarovalnice opravljajo tudi življenjska zavarovanja, morajo ločeno spremljati naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje. Te naložbe pa zajemajo naložbe, katerih vrednost je podlaga za opredeljevanje vrednosti ali donosov polic, ki se nanašajo na investicijski sklad, in naložbe, ki so namenjene kritju obveznosti določenih na podlagi ustreznega indeksa (SRS 32.9).

Č. Terjatve

Kratkoročne terjatve morajo zavarovalnice razčlenjevati na terjatve iz neposrednih zavarovanj, terjatve iz pozavarovanj in druge kratkoročne terjatve. Kratkoročne terjatve iz neposrednih zavarovanj zajemajo terjatve do zavarovalcev in terjatve do zavarovalnih posrednikov. Ločeno morajo spremljati in izkazovati posamezne vrste terjatev do pridruženih podjetij in do podjetij v skupini. Regresne terjatve¹⁴ morajo izkazovati med drugimi terjatvami (SRS 32.11).

D. Razna sredstva

Med razna sredstva SRS uvršča:

- opredmetena osnovna sredstva

---

¹³ To so posojila, ki jih lahko zavarovalnice dajejo življenjskim zavarovalcem na podlagi police o sklenjenem življenjskem zavarovanju.

¹⁴ To so terjatve oziroma pravica zavarovalnice, da od tretje osebe, ki ji je povzročila škodo, zahteva povračilo odškodnine, stroškov, ki jih je plačala zavarovancu.

V poslovnih knjigah morajo zavarovalnice ločeno izkazovati opredmetena osnovna sredstva financirana iz tehničnih virov in jih razčlenjevati na opredmetena osnovna sredstva iz matematičnih rezervacij in opredmetena osnovna sredstva iz drugih tehničnih rezervacij (SRS 32.3).

Opredmetena osnovna sredstva, ki so nepremičnine, pridobljene v zvezi z jamstvi za hipotekarna posojila, mora zavarovalnica izkazovati po pošteni vrednosti; če ni zanesljive informacije o tržni ceni, mora izkazovati pričakovano prodajno vrednost, zmanjšano za stroške vzdrževanja in prodajne stroške (SRS 32.5).

- **zaloge**

Zaloge zajemajo poleg materiala tudi drobni inventar, katerega ocenjena doba uporabnosti je največ leto dni, tudi v škodnih primerih poškodovane predmete, ki po rešitvi škodnih primerov pripadajo zavarovalnici in jih ta zajema med zaloge po ocenjeni pošteni vrednosti (SRS 32.10).

E. Aktivne časovne razmejitve

Zavarovalnice jih morajo razčleniti na odložene stroške pridobivanja zavarovanj, predhodno nezaračunane prihodke od obresti in najemnin ter druge aktivne časovne razmejitve (v nadaljevanju AČR) (SRS 32.13). Prav tako pa lahko zavarovalnice med AČR izkazujejo med odloženimi stroški pridobivanja zavarovanj poleg kratkoročnih tudi dolgoročne, in sicer iz naslova dolgoročnih zavarovanj (SRS 32.77).

4.2.2. POSEBNOSTI VRST IN NAČINOV IZKAZOVANJA OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV V ZAVAROVALNICAH PO SRS-JIH

Za opredeljevanje in izkazovanje obveznosti do virov sredstev se v zavarovalnicah uporabljajo SRS 8–11 z dopolnitvami, obdelanimi v SRS 32.15–32.24.

Zavarovalnice morajo v poslovnih knjigah ločeno spremljati vse vrste obveznosti do virov sredstev po posameznih osnovnih oblikah zavarovanj (SRS 32.15).

A. Kapital

Kapital se po SRS 32 deli na naslednje postavke:

- kapital,
- kapitalske rezerve,
- splošni prevrednotovalni popravek kapitala,
- posebni prevrednotovalni popravek, ki izhaja iz naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje,
- rezerve iz dobička,
- preneseni čisti dobiček ali prenesena čista izguba iz prejšnjih let in
- nerazdeljeni dobiček ali neporavnana izguba obračunskih obdobj.

Celotni kapital podjetja je njegova obveznost do lastnikov, ki zapade v plačilo, če zavarovalnice prenehajo delovati, pri čemer se velikost kapitala popravi glede na tedaj dosegljivo ceno čistega premoženja. Opredeljen je z zneski, ki so jih vložili lastniki, ter z zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom. Zmanjšujejo ga izguba pri poslovanju in dvigi (izplačila).

Celotni kapital sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, preneseni čisti dobiček iz prejšnjih let ali prenesena čista izguba iz prejšnjih let, splošni prevrednotovalni popravek kapitala, posebni prevrednotovalni popravek kapitala in še ne razdeljeni čisti dobiček ali še ne poravnana čista izguba poslovnega leta.

B. Podrejene obveznosti

Podrejene obveznosti so obveznosti, za katere je pogodbeno določeno, da se v primeru stečaja ali likvidacije zavarovalnice poravnava po poravnavi vseh drugih dolgov (SRS 32.76).

C. Čiste tehnične rezervacije¹⁵

Tehnične rezervacije morajo biti oblikovane v zneskih, ki omogočajo poravnavo vseh razumno predvidljivih obveznosti iz zavarovalnih pogodb.

Tehnične rezervacije se delijo na:

- prenosne premije,
- matematične rezervacije,
- škodne rezervacije,
- rezervacije za bonuse in popuste,
- izravnalne rezervacije,
- rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje in
- druge tehnične rezervacije, ki lahko zajemajo tudi rezervacije za staranje, če zavarovalnica izvaja zdravstveno zavarovanje in rezervacije za kočljive zavarovalne pogodbe oziroma za še ne iztečene nevarnosti iz naslova zavarovalnih poslov.

Vse vrste tehničnih rezervacij morajo zavarovalnice ločeno izkazovati v poslovnih knjigah. Spremljati in izkazovati morajo tudi kosmate tehnične rezervacije, tj. del, ki se nanaša na pozavarovanje in čiste tehnične rezervacije. Obveznosti zavarovalnice se nanašajo na čiste tehnične rezervacije. V poslovnih knjigah morajo ločeno spremljati tehnične rezervacije po posameznih enotah zavarovanj (SRS 32.17).

---

¹⁵ Tehnične rezervacije so razmejeni stroški in prihodki, ocenjeni po aktuarskih postopkih na podlagi škodnega procesa ali časovne razporeditve zavarovalnega kritja.

Prenosne premije

Prenosne premije so (pri dolgoročnih zavarovanjih tudi dolgoročno) razmejeni prihodki od zavarovalnih premij za tista zavarovalna kritja, ki segajo v čas po preteku obračunskega obdobja (SRS 32.61).

Prenosna premija se pri posameznem zavarovanju nanaša na del v obračunskem obdobju obračunane premije, ki je opredeljen z razmerjem med časom zagotovljenega zavarovalnega kritja za del zavarovalne dobe po koncu obračunskega obdobja in celotnim časom zavarovalnega kritja, če lahko predpostavljamo sorazmernost zavarovalnega kritja in zavarovalne premije za vse dele zavarovalne dobe. Praviloma se izračune dela posamično za vsako zavarovanje, ki velja še po zadnjem dnevu obračunskega obdobja. V prenosnih premijah so razmejene kosmate zavarovalne premije, zmanjšane za pozavarovalni del, lahko pa tudi za stroške pridobivanja zavarovanj, vračunane v obračunskem obdobju.

Načela časovnosorazmernega razmejevanja prihodkov od zavarovalnih premij ni mogoče uporabiti pri tistih vrstah zavarovanj, pri katerih ne velja predpostavka sorazmernosti zavarovalnega kritja in zavarovalne premije v zavarovalni dobi (na primer pri gradbenem in montažnem zavarovanju) (SRS 32.18).

Matematične rezervacije

Matematične rezervacije so matematično-statistično ocenjene sedanje vrednosti bodočih obveznosti iz dolgoročnih zavarovanj, zmanjšane za sedanje vrednosti ocenjenih bodočih vplačil tehničnih premij življenjskih, zdravstvenih in drugih dolgoročnih zavarovanj, pri katerih je po zakonu obvezno oblikovanje matematičnih rezervacij (SRS 32.61).

Matematične rezervacije morajo zavarovalnice razčlenjevati na matematične rezervacije življenjskih zavarovanj, matematične rezervacije zdravstvenih in matematične rezervacije drugih zavarovanj. Zavarovalnice jih morajo izračunavati na podlagi posamičnega izračuna za vsako zavarovanje.

Zavarovalnice lahko zajemajo med matematične rezervacije tudi tisti del zavarovalnih premij, ki se nanaša na čiste prenosne premije življenjskih, zdravstvenih zavarovanj in drugih zavarovanj, pri katerih morajo oblikovati matematične rezervacije, ter na rezervacijo za bonuse in popuste pri teh zavarovanjih.

Zavarovalnice lahko izračunane matematične rezervacije zmanjšajo za del v obračunskem obdobju nastalih stroškov pridobivanja zavarovanj, če so v obdobju obračuna zavarovalne premije všteti med poslovne odhodke. Če pa stroške pridobivanja zavarovanj v obračunskem obdobju odloži in izkaže med AČR, se matematične rezervacije za ta del stroškov ne zmanjšajo (SRS 32.19).

Škodne rezervacije

Škodne rezervacije so ocenjene pričakovane obveznosti iz uresničenih nevarnostnih dogodkov, ki so do dneva bilanciranja prijavljeni, a še ne rešeni, in tudi tistih, za katere je zelo verjetno, da os uresničeni, čeprav še niso prijavljeni. V škodnih rezervacijah izkazane obveznosti je treba zmanjšati za morebitna že izvedena predplačila za še ne rešene škode (SRS 32.61).

Obveznosti za že prijavljene škode se praviloma opredeljujejo na podlagi ocene obveznosti za vsako posamično škodo, obveznosti za še ne prijavljene škode pa na podlagi statističnih podatkov o tovrstnih škodah v prejšnjih letih, popravljenih za sprotna gibanja ob upoštevanju vseh drugih dejavnikov. Škodne rezervacije praviloma ne zajemajo dela zneskov za poravnavo škod, ki bo predvidoma pokrit s prihodki od pozavarovanja ali ki ga bodo predvidoma po načelu subrogacije povrnile tretje osebe, in danih predplačil na račun teh škod.

Zavarovalnice praviloma ne smejo uporabljati postopka diskontiranja pri oceni obveznosti v okviru škodnih rezervacij. Diskontiranje je izjemoma mogoče le, če odškodnina predvidoma zapade v plačilo vsaj štiri leta po dnevu bilanciranja, če se izvaja po dovoljenem postopku, če zavarovalnice upoštevajo vse dejavnike, ki bi lahko povečali znesek odškodnine, če ima zadostne podatke za oceno časovne razporeditve zneskov in obračunavanja odškodnin ter če diskontna stopnja ne presega predvidene donosnosti naložb sredstev, financiranih iz teh virov. Diskontna stopnja, ki jo zavarovalnica uporabi za izračun sedanjih vrednosti, ne sme presegati previdne ocene donosnosti naložb sredstev škodnih rezervacij v obdobju, potrebnem za izplačilo odškodnin iz teh rezervacij (SRS 32.20).

Rezervacije za bonuse in popuste

Rezervacije za bonuse in popuste so rezervacije za vnaprej vračunane stroške bonusov in popustov, ocenjene na podlagi nadpovprečno ugodnih škodnih procesov pri posamičnih zavarovanjih ali pa vrstah ali skupinah zavarovanj (SRS 32.61).

Izravnalne rezervacije

Izravnalne rezervacije so rezervacije za negotove bodoče obveznosti za odškodnine, ki so posledica naključnih nihanj v letnem škodnem procesu posameznih vrst zavarovanj (SRS 32.61). Zavarovalnice jih morajo oceniti na podlagi statističnih zakonitosti škodnega procesa pri posameznih vrstah zavarovanj (SRS 32.21).

Druge tehnične rezervacije

Druge tehnične rezervacije so druge zakonsko dovoljene oblike časovnega izravnavanja nevarnosti, na primer rezervacije za staranje, če zavarovalnica izvaja zdravstvena zavarovanja in rezervacije za še ne iztečene nevarnosti iz naslova zavarovalnih poslov. Slednje se nanašajo na premalo obračunane premije za tiste škodne primere, ki bodo nastali po obstoječih zavarovalnih pogodbah po dnevu bilanciranja ter jih je mogoče na dan bilanciranja predvideti z dovolj veliko verjetnostjo in so posledica neugodnih sprememb v

škodnem procesu pri zavarovanjih določene osnovne enote zavarovanj, ki pri oblikovanju premij za to enoto zavarovanj še niso mogle biti upoštevane, ker niso bile znane ali jih ni bilo mogoče predvideti (SRS 32.61).

Rezervacije v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

Te naložbe zajemajo naložbe, katerih vrednost je podlaga za opredeljevanje vrednosti ali donosov polic, ki se nanašajo na investicijski sklad, in naložbe, ki os namenjene kritju obveznosti, določenih na podlagi ustreznega indeksa. Zajemajo tudi naložbe za skupino zavarovancev v tontini, katerih sredstva so namenjena razdelitvi mednje. Te naložbe morajo zavarovalnice izkazovati po dnevni (tržni) vrednosti.

Č. Druge obveznosti

Zavarovalnice vse izmed vseh drugih obveznosti¹⁶ ločeno izkazujejo del obveznosti do pridruženih podjetij in do podjetij v skupini. Zavarovalnice morajo med obveznostmi iz financiranja posebej izkazovati obveznosti do bank (SRS 32.23). Med kratkoročnimi obveznostmi morajo zavarovalnice ločeno spremljati kratkoročne obveznosti iz neposrednih zavarovanj (razčlenjene na obveznosti do zavarovalcev, obveznosti do zavarovalnih posrednikov in druge obveznosti iz zavarovanj), kratkoročne obveznosti iz pozavarovanja in druge kratkoročne obveznosti (SRS 32.24).

4.2.3. POSEBNOSTI RAZČLENJEVANJA IN MERJENJA POSLOVNIH IZIDOV V ZAVAROVALNICAH PO SRS-JIH

Pri ugotavljanju in obravnavanju raznih vrst izidov se v zavarovalnicah uporablja SRS 19 z izjemami oziroma dopolnitvami, obdelanimi v SRS 32.38 in 32.39.

Zavarovalnice morajo ugotavljati izid iz:

- življenjskih zavarovanj,
- zdravstvenih zavarovanj,
- drugih zavarovanj,
- rednega delovanja,
- zunaj rednega delovanja in
- čisti izid obračunskega obdobja.

Vse navedene izide morajo zavarovalnice ugotavljati za osnovne oblike zavarovanj in za zavarovalnico kot celoto. Vse naštete izide, razen izida zunaj rednega delovanja in čistega izida obračunskega obdobja, morajo ugotavljati tudi po podskupinah in po možnosti tudi po enotah zavarovanj.

Pri izračunavanju izidov iz zavarovanj o osnovnih oblikah zavarovanj morajo zavarovalnice upoštevati tudi donose naložb iz tehničnih virov teh zavarovanj.

Pri izračunavanju zidov iz življenjskih in zdravstvenih zavarovanj morajo zavarovalnice izkazovati prihodke in odhodke naložb, ki so financirane iz tehničnih in netehničnih virov teh zavarovanj, ter od njih odšteti donos naložb, ki niso financirane iz tehničnih virov teh zavarovanj. Ta donos mora biti izkazan v izračunu izida iz rednega delovanja.

Pri izračunu izida iz rednega delovanja morajo zavarovalnice izkazovati prihodke in odhodke naložb, ki so financirane iz netehničnih virov in iz tehničnih virov drugih zavarovanj. Ocenjeni del donosov teh naložb, ki izhaja iz naložb, ki so financirane iz tehničnih virov drugih zavarovanj, morajo zavarovalnice prenesti iz izračuna izida iz rednega delovanja v izračun izida iz drugih zavarovanj.

Zavarovalnice morajo izkazovati po enotah in podskupinah zavarovanj tudi tehnični izid ter tehnični izid, povečan za razliko med prihodki in odhodki naložb, ki so financirane iz posameznih vrst tehničnih rezervacij¹⁷ (SRS 32.39).

Poslovni izid (dobiček ali izguba) je razlika med prihodki in odhodki v obračunskem obdobju. Izkaz poslovnega izida v zavarovalnicah se praviloma sestavi v stopenjski obliki ne glede na njihovo velikost. Oblika izkaza poslovnega izida za zavarovalnice, ki jo predpisujejo SRS-ji, je prikazana v prilogi št. 4.

4.2.4. POSEBNOSTI RAZČLENJEVANJA IN MERJENJA PRIHODKOV V ZAVAROVALNICAH V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA PO SRS-JIH

Prihodki so povečanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki povečanj sredstev (na primer denarja ali terjatev zaradi prodaje blaga) ali zmanjšanj dolgov (na primer zaradi opustitve njihove poravnave). Prek poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala (SRS 18.1).

Za razčlenjevanje in merjenje prihodkov se v zavarovalnicah uporablja SRS 18 z izjemami oziroma dopolnitvami, obdelanimi v SRS 32.33–32.35.

V zavarovalnicah se poslovni prihodki delijo na (SRS 32.33):

- čisti prihodki od zavarovalnih premij,
- prihodki zaradi zmanjšanja matematičnih rezervacij,
- prihodki zaradi zmanjšanja izravnalnih rezervacij,
- prihodki zaradi zmanjšanja drugih tehničnih rezervacij,
- drugi čisti zavarovalni prihodki in
- tisti del prihodkov naložb, ki se nanašajo na finančne prihodke.

---

¹⁶ Druge obveznosti so: obveznosti iz neposrednih zavarovanj; obveznosti iz pozavarovanja; posojila, zavarovana z vrednostnimi papirji s stalnim donosom; obveznosti do bank in ostale obveznosti.

¹⁷ Tehnični izid je razlika med prihodki od tehnične premije in odhodki za škodo, povečana za zmanjšanje oziroma zmanjšana za povečanje ostalih tehničnih rezervacij, ki niso upoštevane pri opredelitvi prihodkov od tehnične premije in odhodkov za škodo.

Prihodki od zavarovalnih premij so čisti prihodki od zavarovalnih premij ter so izračunani iz obračunanih kosmatih zavarovalnih premij v obračunskem obdobju, zmanjšanih za pozavarovalni del premij in popravljenih za spremembo čiste prenosne premije. Zavarovalnice morajo zato v poslovnih knjigah ločeno spremljati obračunane kosmate zavarovalne premije, pozavarovalne premije in prenosne premije. Med prihodke od zavarovalnih premij se ne sme všteti zneskov davkov ali drugih dajatev, povezanih za zavarovalnimi premijami (SRS 32.34).

Prihodke od naložb morajo zavarovalnice razčleniti na (SRS 32.35):

- prihodke naložb, ki so financirane iz posameznih vrst tehničnih rezervacij in
- prihodke naložb, ki so financirane iz drugih virov.

4.2.5. POSEBNOSTI RAZČLENJEVANJA STROŠKOV IN ODHODKOV V ZAVAROVALNICAH V IZKAZU POSLOVNEGA IZIDA PO SRS-JIH

A. Stroški

Stroški so vrednostno izraženi potroški delovnih sredstev, delovnih predmetov, storitev in delovne sile v poslovnem procesu. Za razčlenjevanje stroškov se v zavarovalnici uporabljajo SRS 13–16 z izjemami oziroma dopolnitvami, obdelanimi v SRS 32.26 in 32.27.

Osnovne skupine stroškov v zavarovalnicah so (SRS 32.26):

- stroški škod (delijo se na odškodnine in cenilne stroške po enotah zavarovanj ter znotraj njih na kosmate zneske in pozavarovalne deleže),
- stroški preventivne dejavnosti,
- stroški vračunanih bonusov in popustov pri zavarovalnih premijah,
- obratovalni (poslovalni) stroški,
- stroški naložb (delijo se na stroške obresti in druge stroške financiranja naložb, amortizacijo naložb sredstev, ki niso potrebna za obratovanje, in druge stroške naložb) in
- drugi zavarovalni stroški.

Naravne vrste stroškov izvajanja zavarovalnih poslov se morajo razčlenjevati na funkcionalne skupine stroškov. Te so:

- cenilni stroški, ki so sestavni del stroškov škod,
- stroški upravljanja sredstev, ki so sestavni del odhodkov naložb,
- stroški pridobivanja zavarovanj in
- drugi obratovalni stroški, ki zajemajo tiste dele stroškov dela, amortizacije sredstev, potrebnih za obratovanje, in drugih naravnih vrst stroškov, ki niso zajeti v drugih funkcionalnih skupinah stroškov.

Stroški pridobivanja zavarovanj in drugi obratovalni stroški sestavljajo obratovalne stroške zavarovalnice (v ožjem smislu).

Stroškovni nosilci so v zavarovalnicah praviloma posamezne enote zavarovanj, to je vrste ali podvrste zavarovanj. Kadar pa obstajajo statistične podlage za razlikovanje zavarovalnih premij še znotraj enote zavarovanj (zavarovalnice lahko tudi znotraj posamezne enote zavarovanj različno opredeljujejo posamezne sestavine premije, npr. tehnično premijo, stroške sklepanja zavarovanj), je stroškovni nosilec lahko tudi del enote zavarovanj (SRS 32.27).

Obratovalne stroške in tiste druge zavarovalne stroške, ki jih ni mogoče neposredno povezati z opravljanjem poslov v zvezi s posamezno enoto zavarovanj, morajo zavarovalnice razporediti na posamezne stroškovne nosilce v skladu s SRS 16 – Stroški po vrstah, mestih in nosilcih (SRS 32.27).

B. Odhodki

Odhodki so zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki zmanjšanj sredstev (na primer zalog blaga zaradi prodaje) ali povečanj dolgov (na primer zaradi zaračunanih obresti), prek poslovnega izida vplivajo na velikost kapitala (SRS 17.1).

Za razčlenjevanje in merjenje odhodkov se uporablja v zavarovalnicah SRS 17 z dopolnitvami, obdelanimi v SRS 32.29–32.31.

V zavarovalnicah se poslovni odhodki delijo na (SRS 32.29):

- čisti odhodki za škode,
- odhodki za povečanje matematičnih rezervacij,
- čisti odhodki za bonuse in popuste,
- odhodki za povečanje izravnalnih rezervacij,
- odhodki za povečanje drugih čistih tehničnih rezervacij,
- odhodki za čiste obratovalne stroške,
- drugi čisti obratovalni stroški in
- tisti del odhodkov naložb, ki se nanaša na finančne odhodke.

Čisti odhodki za škode so za obračunsko obdobje obračunani stroški škod, to je v obračunskem obdobju obračunani zneski škod, povečani za povečanja oziroma zmanjšani za zmanjšanja škodnih rezervacij brez pozavarovalnega deleža v teh škodah. Ne zajemajo pa dela odškodnin, ki je po načelu subrogacije povezan z regresnimi terjatvami, in dela zneskov škod, ki ga zavarovalnice nadomestijo s čisto iztržljivo vrednostjo od prodaje škodnih primerov poškodovanih predmetov (SRS 32.29).

Finančne odhodke zavarovalnice uvrščajo med odhodke naložb.

Odhodki naložb v zavarovalnicah se delijo na (SRS 32.30):

- odhodke naložb, financiranih iz posameznih vrst tehničnih rezervacij in

- odhodke naložb, financiranih iz drugih virov.

4.2.6. POSEBNOSTI POJASNIL V ZAVAROVALNICAH PO SRS-JIH

Zavarovalnice morajo poleg razkritij, ki jih zahtevajo SRS 32.–32.44, v pojasnilih k računovodskemu izkazu za druga zavarovanja (vsa zavarovanja, razen življenjskih in zdravstvenih) navesti zneske (SRS 32.45):

- obračunanih kosmatih zavarovalnih premij v poslovnem letu,
- obračunanih kosmatih zavarovalnih premij za poslovno leto,
- obračunanih kosmatih zneskov škod za poslovno leto,
- kosmatih obratovalnih stroškov ter
- pozavarovalnega izida, in sicer čistega, to je razlika med obračunanimi kosmatimi zavarovalnimi premijami, danimi v pozavarovanje, in iz pozavarovanja kritimi obračunanimi kosmatimi zneski škod za poslovno leto, ter kosmatega, to je čistega, povečanega za prihodke od pozavarovalnih provizij in iz deležev v pozitivnem tehničnem izidu iz posameznih pozavarovalnih pogodb.

Te zneske morajo zavarovalnice, ki izvajajo neposredna zavarovanja, razčlenjevati najmanj na sledeče vrste in podskupine zavarovanj:

- nezgodno in zdravstveno zavarovanje,
- zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil,
- druga zavarovanja motornih vozil,
- zavarovanje pomorskega in letalskega prometa ter prevoza blaga,
- požarno zavarovanje in druga zavarovanja premoženja,
- zavarovanja druge odgovornosti,
- zavarovanje kreditov in zavarovanje varščin,
- zavarovanje stroškov pravnega postopka,
- zavarovanje pomoči ter
- druga zavarovanja.

Zavarovalnice morajo poleg razkritij, ki jih zahtevajo členi SRS 32.1–32.44, v pojasnilih k računovodskemu izkazu za življenjska in zdravstvena zavarovanja izkazovati zneske v poslovnem letu obračunanih kosmatih zavarovalnih premij, razčlenjene na:

- premije za posamična in premija za skupinska zavarovanja,
- premije, ki se plačujejo v obrokih in premije, ki se plačujejo z enkratnim vplačilom ter
- premije iz pogodb z nespremenljivimi zavarovalnimi vsotami, iz pogodb z deležem v dobičku in iz pogodb, pri katerih zavarovanci prevzemajo naložbeno tveganje.

Posameznih zneskov iz zgoraj navedenih točk ni treba razkrivati, če ne presegajo 10 % v poslovnem letu obračunanih zavarovalnih premij (SRS 32.46).

Kadar zavarovalnice zmanjšajo prenosne premije za del v obračunskem obdobju nastalih stroškov pridobivanja zavarovanj, morajo zneske odšteti stroškov razkrivati v pojasnilih k računovodskim izkazom (SRS 32.48).

Kadar je razlika med že nastalimi škodnimi rezervacijami, a v začetku obračunskega leta zanje še vedno oblikovanimi rezervacijami pomembna, jo mora zavarovalnica v pojasnilih k računovodskim izkazom razčleniti po vrstah zavarovanj in zneskih. Če zavarovalnice uporabijo pri oceni obveznosti v okviru škodnih rezervacij postopek diskontiranja, morajo v pojasnilih k računovodskim izkazom opredeliti zneske rezervacije pred diskontiranjem, vrste škodnih zahtevkov, pri katerih so uporabili postopek diskontiranja, ter pri vsaki vrsti postopke in osnove za oceno odškodnine in diskontiranje (SRS 32.49).

V pojasnilih k računovodskim izkazom morajo zavarovalnice razkrivati (SRS 32.50):

- seznam vseh pomembnih povezanih podjetij, ki vsebuje njihova imena, države, v katerih so vpisana v registre ali imajo v njih sedeže, ter njihove kapitalske deleže in glasovalne deleže, če se razlikujejo od kapitalskih deležev,
- naravo razmerja med zavarovalnico in posameznim odvisnim podjetjem,
- poslovanje s povezanimi osebami med letom,
- način uporabe kapitalske metode pri obračunavanju povezanih podjetij,
- povečanje matematičnih rezervacij iz dela razlike med uresničeni in načrtovanimi zneski, ki izhaja iz kalkulativnih sestavin premije življenjskih zavarovanj ali/in deleža v dobičku iz skupine življenjskih zavarovanj,
- osnove za opredelitev dela razlike iz predhodne alineje,
- osnove za razporeditev tega dela razlike na posamezna zavarovanja,
- osnove za razporejanje donosov naložb, ki jih iz izkaza izida iz življenjskih in zdravstvenih zavarovanj prenese v izid iz rednega delovanja ter iz izida iz rednega delovanja v izid iz drugih zavarovanj,
- zneske za poslovno leto obračunanih provizij za neposredne zavarovalne posle, v tem okviru pa zneske provizij za sklepanje, obnavljanje in izterjevanje zavarovanj, za upravljanje zavarovalnega portfelja in drugih provizij,
- po tržnih vrednostih tiste naložbe v zemljišča in zgradbe ter tiste finančne naložbe, ki ji v bilanci stanja izkazuje po izvirnih oziroma indeksiranih izvirnih vrednostih, in po izvirnih oziroma indeksiranih izvirnih vrednostih tiste naložbe v zemljišča in zgradbe ter tiste finančne naložbe, ki jih v bilanci stanja izkazuje po tržnih vrednostih,
- podlage za razčlenitev kapitala po osnovnih oblikah zavarovanj,
- stroške izvajanja zavarovalne dejavnosti po naravnih vrstah, pri posrednih stroških pa tudi podlage za njihovo razporejanje,
- razporejanje naravnih vrst stroškov na funkcionalne skupine stroškov in na stroškovne nosilce ter
- čisti poslovni izid v obračunskem obdobju po osnovnih oblikah zavarovanj.

5. ZAKONSKA UREDITEV ZAVAROVALNIŠTVA V SLOVENIJI

Osnovni zakon, ki ureja vprašanja v zvezi z ustanavljanjem, poslovanjem, nadzorom in prenehanjem zavarovalnic je Zakon o zavarovalništvu. Ta zavarovalnicam kot pomembni skupini nedenarnih finančnih institucij prinaša posebna pravila, pri čemer pa morajo zavarovalnice kot gospodarske družbe poslovati tudi v okviru zakonodaje, ki se uporablja za poslovanje gospodarskih družb na splošno.

Zakoni, posebej pomembni za poslovanje zavarovalnic, so še: Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu, ki med drugim ureja obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti oziroma zavarovanje lastnika motornega vozila proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam; Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ), ki zavarovalnicam omogoča izvajanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1), ki ureja področje prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

5.1. ZAKON O ZAVAROVALNIŠTVU

Zakon o zavarovalništvu je bil sprejet 27. januarja 2000 in je začel veljati 3. marca 2000 (popravki: 91/2000, 12/2001, 21/2002, 52/2002, 91/2002, 29/2003). ZZavar ureja področje zavarovalne dejavnosti v celoti in je temeljni akt za delovanje zavarovalniškega sistema v Republiki Sloveniji.

V skladu z Zakonom o zavarovalništvu je Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju AZN) pooblaščen za sprejem podzakonskih predpisov na področju zavarovalništva. Na podlagi te določbe je Agencija pripravila in sprejela 20 podzakonskih predpisov. Po vsebini lahko podzakonske predpise razdelimo na štiri glavne podskupine.

Prvo podskupino sestavljajo podzakonski predpisi, ki določajo podrobna pravila za izpolnjevanje standardov. Glede previdnostnega poslovanja opredeljujejo:

- podrobnejša pravila za izračun minimalnega kapitala zavarovalnic,
- vrste in lastnosti kritnega premoženja,
- podrobnejša pravila in minimalne standarde za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij,
- vrednotenje postavk sredstev in obveznosti zavarovalnice,
- zahteve glede izračuna prilagojenih kapitalskih zahtev za nadrejene zavarovalnice
- metodologijo za izračun lastnih deležev zavarovalnice v tabelah maksimalnega kritja in
- način izračuna likvidnostnih količnikov.

Druga podskupina določa podrobna pravila za poročanje. Pogostost poročanja je odvisna od vrste poročila. Zavarovalnica mora vsako četrletje izračunati, spremljati in poročati Agenciji o višini kapitala, kapitalskih zahtevah, kapitalski ustreznosti, višini zavarovalno-tehničnih rezervacij, vrednosti, vrsti in razpršenosti kritnega premoženja ter o zavarovalno statističnih podatkih.

Podzakonski predpisi, ki določajo pogoje za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja, sestavljajo tretjo podskupino.

Četrto podskupino pa sestavljajo podzakonski predpisi, ki določajo podrobnejše pogoje za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, ki so potrebna za pridobitev dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov.

Po začetku veljavnosti ZZavarar je bil spremenjen in dopolnjen Zakon o gospodarskih družbah ter Slovenski računovodski standardi. Da bi upoštevala te spremembe, je Agencija za zavarovalni nadzor sprejela nekaj novih sklepov in sprememb že sprejetih sklepov:

- Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in sestavljanju računovodskih izkazov,
- Sklep o podrobnejši vsebini povzetka revidiranega letnega poročila,
- Sklep o kontnem okviru zavarovalnice,
- Sklep o letnem poročilu zavarovalnic in
- Sklep o načinu in obsegu upoštevanja posameznih postavk, podrobnejših lastnostih in vrstah postavk ter lastnostih podrejenih dolžniških instrumentov, ki se upoštevajo pri izračunu kapitala in kapitalske ustreznosti zavarovalnice.

5.2. AGENCIJA ZA ZAVAROVALNI NADZOR

Agencija za zavarovalni nadzor je bila ustanovljena na podlagi Zakona o zavarovalništvu ter je pričela s svojim delom 1. junija 2000, ko je Vlada Republike Slovenije imenovala strokovni svet in direktorja AZN. Cilj državne nadzorne institucije na področju zavarovalništva je zmanjševanje in odpravljanje nepravilnosti v zavarovanju, varovanje interesov zavarovalcev in omogočanje delovanja zavarovalnega gospodarstva ter pozitivnega vplivanja le-tega na celotno gospodarstvo.

Naloge AZN razvrstimo v pet osnovnih področij:

- izdaja dovoljenj, soglasij, mnenj, odločb in odredb zavarovalnicam, zavarovalnozastopniškim družbam, zavarovalnopolosredniškim družbam, zavarovalnim zastopnikom in posrednikom, bankam za opravljanje storitev zavarovalnega posredovanja, Slovenskemu zavarovalnemu združenju, zavarovalnicam v zavarovalniški skupini, pokojninskim družbam;
- spremljanje, zbiranje in preverjanje poročil in obvestil zavarovalnic in drugih oseb, ki so po določbah Zakona o zavarovalništvu oziroma drugih zakonov dolžne poročati Agenciji oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah;
- opravljanje pregledov poslovanja zavarovalnic in pokojninskih družb;
- izrekanje ukrepov nadzora po Zakonu o zavarovalništvu in
- priprava in izdaja podzakonskih predpisov na podlagi Zakona o zavarovalništvu.

5.3. PODROBNEJŠI NAČIN IZKAZOVANJA SREDSTEV PO ZAKONU O ZAVAROVALNIŠTVU IN ZAHTEVAH AZN

Pri vrednotenju postavk sredstev zavarovalnice upoštevajo določila Slovenskih računovodskih standardov SRS 1–30 in SRS 32 (Uradni list RS, št. 107/01) in določila »Sklepa o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in sestavljanju računovodskih izkazov« (Uradni list RS, št. 95/02 in 30/03).

Terjatve iz zavarovalnih poslov se izkazujejo nepobotane z morebitnimi obveznostmi do istih pravnih in fizičnih oseb iz zavarovalnih pogodb, dokler ni pobotanje izvedeno.

Premoženjska zavarovanja

Zavarovalnica oceni pošteno, to je udenarljivo vrednost terjatev ter oblikuje ustrezne popravke na podlagi posamične ocene plačilne sposobnosti zavarovalca oziroma starostne strukture terjatev glede na dospelost po pogodbah.

Pri večjih zavarovalcih zavarovalnica oceni udenarljivo vrednost terjatve na podlagi:

- ocene finančnega položaja in plačilne sposobnosti zavarovalca,
- vrste in obsega zavarovanja terjatev do posameznega zavarovalca,
- izpolnjevanja zavarovalčevih obveznosti do zavarovalnice v preteklih obdobjih.

Terjatve do zavarovalcev, katerih plačilne sposobnosti ne ocenjuje posamično, zavarovalnica razvrsti v pet skupin na podlagi starosti dospelih terjatev po zavarovalnih pogodbah, za katere oblikuje naslednje popravke vrednosti:

Skupina terjatev	Starost terjatev	Popravek vrednosti v %
A	do 30 dni	ni popravka
B	od 31 do 90 dni	10 -30
C	od 91 do 180 dni	31 -60
D	od 181 do 270 dni	61 -90
E	nad 270 dni	100

Življenjska zavarovanja

Terjatve do zavarovalcev v zavarovalni skupini življenjskih zavarovanj, katerih plačilne sposobnosti ne ocenjuje posamično, zavarovalnica razvrsti v štiri skupine glede na starost dospelih terjatev po zavarovalnih pogodbah, za katere oblikuje naslednje popravke vrednosti oziroma jih stornira:

Skupina terjatev	Starost terjatev	Popravek vrednosti v %
A	do 30 dni	10
B	od 31 do 60 dni	40
C	od 61 do 90 dni	60
D	nad 90 dni	100

Zavarovalnice vzpostavijo regresno terjatev do zavarovalca oziroma dolžnika v skladu z določili zavarovalne pogodbe, ob obračunu odškodnine oziroma zavarovalnine. Neuveljavljene regresne terjatve zavarovalnica evidentira v izvenbilančni evidenci. Regresne terjatve, pri katerih je pridobljena ustrezna pravna podlaga, zavarovalnica evidentira kot uveljavljene regresne terjatve. Kot ustrezne pravne podlage se upoštevajo: pravnomočna sodna izvršba, sklenjen pisni sporazum z zavarovalcem oziroma dolžnikom, pričetek odplačevanja dolga s strani zavarovalca oziroma dolžnika ter subrogacija v primeru izplačila odškodnine banki pri kreditnih zavarovanjih. Popravke regresnih terjatev zavarovalnica oblikuje na podlagi posamične ocene finančnega stanja in plačilne sposobnosti zavarovalcev oziroma dolžnikov, do katerih ima uveljavljene regresne terjatve.

Pri oblikovanju popravkov regresnih terjatev do fizičnih oseb lahko zavarovalnica namesto posamične ocene finančnega stanja in plačilne sposobnosti upošteva starostno strukturo terjatev, kot je določena za premoženjska zavarovanja.

Zavarovalnica oblikuje popravke vrednosti drugih terjatev iz poslovanja na podlagi posamične ocene finančnega stanja in plačilne sposobnosti dolžnikov, do katerih ima evidentirano neporavnano terjatev.

5.4. PODROBNEJŠI NAČIN IZKAZOVANJA OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV PO ZAKONU O ZAVAROVALNICAH IN AZN

Kapital zavarovalnice se zaradi ugotavljanja izpolnjevanja določb o obvladovanju tveganj izračuna na način, določen v ZZavar, v členih 105–108 z dodatki v »Sklepu o načinu in obsegu upoštevanja posameznih postavk, podrobnejših lastnostih in vrstah postavk ter lastnostih podrejenih dolžniških instrumentov, ki se upoštevajo pri izračunu kapitala in kapitalske ustreznosti zavarovalnice« (ZZavar, 2001, 2002).

A. Temeljni kapital

Pri izračunu temeljnega kapitala zavarovalnice se upoštevajo naslednje postavke:

- vplačani osnovni oziroma ustanovni kapital in vplačani presežek kapitala, razen vplačanega osnovnega kapitala in presežka kapitala na podlagi prednostnih kumulativnih delnic,
- rezerve zavarovalnice,
- preneseni dobiček preteklih let, in
- dobiček tekočega poslovnega leta, vendar največ do višine 50 % tega dobička po odbitku davkov in drugih dajatev, ki bremenijo dobiček, če je višino dobička potrdil pooblaščen revizor.

Pri izračunu temeljnega kapitala se kot odbitne upoštevajo naslednje postavke:

- lastne delnice,
- neopredmetena dolgoročna sredstva, in

- prenesena izguba in izguba tekočega leta.

Temeljni kapital mora biti vedno najmanj enak zajamčenemu kapitalu, ki je določen v 112. členu ZZavar in predstavlja eno tretjino minimalnega kapitala iz 110. oziroma 111. člena ZZavar.

B. Dodatni kapital

Pri izračunu dodatnega kapitala zavarovalnice se upoštevajo naslednje postavke:

- osnovni kapital in presežek kapitala, vplačan na podlagi prednostnih kumulativnih delnic in
- podrejeni dolžniški instrumenti.

C. Celotni kapital

Pri izračunu celotnega kapitala zavarovalnice se seštevku temeljnega in dodatnega kapitala zmanjša za naslednje postavke:

- naložbe zavarovalnice v delnice oziroma podrejene dolžniške instrumente drugih zavarovalnic oziroma drugih finančnih organizacij, v katerih kapitalu je zavarovalnica udeležena z več kot 10 %, in druge naložbe v te osebe, ki se pri ugotavljanju kapitalne ustreznosti teh oseb upoštevajo pri izračunu njihovega kapitala. Pri tem se upoštevajo v celoti vse neposredne ali posredne naložbe zavarovalnice v kapital drugih zavarovalnic in finančnih organizacij, kadar te presegajo 10 % kapitala druge zavarovalnice ali finančne organizacije.
- naložbe zavarovalnice v delnice oziroma podrejene dolžniške instrumente drugih zavarovalnic oziroma drugih finančnih organizacij, ki niso osebe iz predhodne postavke, v obsegu, ki presega 10 % kapitala zavarovalnice izračunanega pred odštetjem postavk iz prve in te alineje. Pri tem se upoštevajo naložbe zavarovalnice v kapital drugih zavarovalnic in finančnih organizacij, ki posamično ne presegajo 10 % kapitala drugih zavarovalnic oziroma drugih finančnih organizacij. Skupni seštevku teh naložb se primerja s kapitalom zavarovalnice. Del seštevka, ki presega višino 10 % seštevka temeljnega in dodatnega kapitala zavarovalnice, je odbitna postavka nelikvidnih sredstev.
- nelikvidna sredstva¹⁸ in
- naložbe zavarovalnice, ki zmanjšujejo seštevku temeljnega in dodatnega kapitala iz prve do četrte alineje; predstavljajo vse naložbe zavarovalnice ne glede na vir naložb.

---

¹⁸ Nelikvidna sredstva so naložbe zavarovalnice v delnice borze, klirinško depotne družbe, terjatve iz naslova vplačil v jamstveni sklad pri klirinško-depotni družbi, terjatve iz naslova vplačil v druge sklade, ki so namenjeni vzajemnemu jamstvu za izpolnitev obveznosti več oseb, in druga sredstva, ki jih ni mogoče unovčiti v času, ki je potreben zaradi pravočasne izpolnitve zapadlih denarnih obveznosti.

Č. Zavarovalno-tehnične rezervacije

AZN predpisuje, da se zavarovalno-tehnične rezervacije delijo na enake postavke kot pri SRS 32 in zavarovalniški direktivi, razlika je samo v tem, da AZN pri postavki *Rezervacije za bonuse in popuste* dodaja še storno. Pri tem pa morajo zavarovalnice upoštevati še »Sklep o podrobnejših pravilih in minimalnih standardih za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij« ter ZZavar v členih 113–119.

Rezervacije za bonuse in popuste

Rezervacije za bonuse in popuste se oblikujejo v višini zneskov, do izplačila katerih so upravičeni zavarovanci iz naslova:

- pravice do udeležbe v dobičku iz njihovih zavarovanj oziroma drugih upravičenj na podlagi zavarovalne pogodbe (bonusi),
- pravice do delnega znižanja premije (popusti) in
- pravice do povrnitve dela premije za neporabljeni čas zavarovanja zaradi predčasnega prenehanja zavarovanja (storno).

Matematične rezervacije

Zavarovalnice morajo matematične rezervacije izračunavati z uporabo ustreznega aktuarskega vrednotenja, ki upošteva vse bodoče obveznosti zavarovalnic, na podlagi posamezne zavarovalne pogodbe, vključno z:

- zajamčenimi izplačili, do katerih je zavarovanec upravičen,
- bonusi, do katerih je upravičen zavarovanec bodisi samostojno bodisi skupaj z drugimi zavarovanci, ne glede na to, v kakšni obliki so izraženi,
- vsemi upravičenji, med katerimi lahko zavarovanec izbira na podlagi zavarovalne pogodbe in
- s stroški, vključno s provizijami.

Pri izbiri metode aktuarskega vrednotenja morajo zavarovalnice upoštevati tudi metode vrednotenja kritnega premoženja, ki jih uporabljajo.

Kadar ima zavarovanec na podlagi zavarovalne pogodbe pravico do izplačila odkupne vrednosti, matematične rezervacije oblikovane v zvezi z zavarovalno pogodbo ne smejo biti manjše od odkupne vrednosti.

Zavarovalnice morajo v dodatku k letnemu poročilu opisati podlage in metode, ki jih uporabljajo pri izračunu matematičnih rezervacij.

Izravnalne rezervacije

Izravnalne rezervacije se nanašajo na časovno izravnavo neenakomernega odvijanja škodnega dogajanja. Zavarovalnice oblikujejo izravnalne rezervacije v tistih zavarovalnih vrstah, kjer so na podlagi statističnih podatkov ugotovljena znatna nihanja škod, ki niso izravnana z zavarovalno premijo posameznega leta ali s pozavarovanjem. Zavarovalnice

oblikujejo izravnalne rezervacije na podlagi odstopanja deleža škod v tekočem obračunskem obdobju od povprečnega deleža škod v opazovanem obdobju.

Zavarovalnice morajo oblikovati te rezervacije v posamezni zavarovalni vrsti, če znaša standardni odklon deleža škod od povprečnega deleža v opazovanem obdobju vsaj 5-odstotnih točk in če vsaj enkrat v opazovanem obdobju delež škod, povečan za povprečni delež stroškov, prekorači 100 odstotkov.

Opazovano obdobje mora obsegati obdobje najmanj desetih let pred letom, za katerega se izračunavajo izravnalne rezervacije.

Delež škod za posamezno leto se izračuna kot razmerje med odhodki za škode ter prihodki od premije. Pri odhodkih za škode se upoštevajo tudi spremembe v stanju rezervacij za bonuse, popuste in storno, spremembe matematičnih rezervacij in drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij ter pripadajoče obresti. Povprečni delež škod je aritmetična sredina deležev škod v posameznih letih opazovanega obdobja. Delež stroškov za posamezno leto se izračuna kot razmerje med obratovalnimi stroški, povečanimi za cenilne stroške, ter celotnimi prihodki za premije. Povprečni delež stroškov je aritmetična sredina stroškov za zadnja tri leta opazovanega obdobja. Delež stroškov se izračuna skupno za vse zavarovalne vrste in potrebno je oblikovati morajo kritni sklad za vsako vrsto zavarovanj.

Povečanje in zmanjšanje izravnalnih rezervacij ter njihova zgornja meja:

- Zgornja meja obveznosti oblikovanja izravnalne rezervacije je pri kreditnih zavarovanjih in zavarovanjih posevkov in plodov proti toči in pozebi šestkratnik, pri vseh drugih zavarovanjih pa štirikratnik standardnega odklona povprečnega deleža škod v opazovanem obdobju, pomnožen z lastnim deležem zavarovane premije za tekoče leto.
- Zavarovalnice morajo vsako leto, neodvisno od deleža škod, povečati izravnalno rezervacijo za 3,5 % zgornje meje, izračunane po predhodni točki, dokler izravnalne rezervacije ne dosežejo zgornje meje oziroma dokler je ne dosežejo ponovno, če so bile zmanjšane na podlagi naslednje točke.
- Zavarovalnice morajo zmanjšati izravnalne rezervacije, če je delež škod v tekočem letu večji od povprečnega deleža škod v opazovanem obdobju. Zmanjšanje se izračuna tako, da se razlika med obema deležema pomnoži z lastnim deležem zavarovalne premije za tekoče leto.
- Zavarovalnice morajo dodatno povečati izravnalne rezervacije, če je delež škod v tekočem letu manjši od povprečnega deleža škod v opazovanem obdobju. Povečanje se izračuna tako, da se razlika med obema deležema pomnoži z lastnim deležem premije za tekoče leto.
- Če bi s povečanjem na podlagi druge in četrte točke izravnalne rezervacije presegle zgornjo mejo iz prve točke, se izravnalne rezervacije povečajo le toliko, da dosežejo zgornjo mejo.

- Zgornje določbe se uporabljajo le, dokler obstaja obveznost oblikovati izravnalne rezervacije. Če obveznost oblikovanja izravnalnih rezervacij preneha, zavarovalnice zmanjšajo izravnalne rezervacije v naslednjih petih letih, in sicer vsako leto za eno petino višine teh rezervacij ob prenehanju pogojev za njihovo oblikovanje.

5.5. ZAHTEVANA POJASNILA PO ZAKONU O ZAVAROVALNIŠTVU IN AZN

Posebna pojasnila, ki jih predpisuje AZN, so predpisana v »Sklepu o letnem poročilu zavarovalnic – SKL2002«.

Zavarovalnica mora v pojasnilih k računovodskim izkazom pojasniti uporabljene temeljne računovodske usmeritve, posamezne rešitve in uporabljene metode vrednotenja postavk v računovodskih izkazih. Pojasniti mora še morebitne spremembe računovodskih usmeritev in vrednotenja z oceno vpliva na sredstva, obveznosti do virov sredstev, poslovni izid in finančni položaj zavarovalnice, pomembnejše dogodke po datumu bilance stanja, ki vplivajo na izdelane računovodske izkaze, ter davčne obveznosti zavarovalnice.

Zavarovalnica mora v pojasnilih k računovodskim izkazom zagotoviti vse informacije, ki jih predpisuje Zakon o gospodarskih družbah, ter vsa pojasnila, ki jih za posamezne postavke računovodskih izkazov kot potrebna razkritja navajajo Slovenski računovodski standardi in ta sklep.

Zavarovalnica v pojasnilih k posameznim postavkam bilance stanja za pomembne zneske prikaže vsa pojasnila, ki so opredeljena v Zakonu o gospodarskih družbah in Slovenskih računovodskih standardih, poleg teh pa pojasni še:

- delež dolgoročnih finančnih naložb, ki pri izdajatelju predstavljajo podrejene instrumente,
- celotne dolgove družbe, pokrite z vrednostnimi papirji, ki jih je družba položila kot jamstvo, z navedbo narave in oblike vrednostnega papirja; ti podatki se morajo razkriti ločeno za vsako postavko dolgov,
- podatke o podrejenih obveznostih, in sicer za vsako novo zadolžitev, ki presega 10% celotnega zneska podrejenih obveznosti, znesek zadolžitve, valuto, v kateri je obveznost nominirana, obrestno mero, datum zapadlosti, pogoje podrejenosti ter obstoj kakršnih koli določb za konverzijo podrejene obveznosti v kapital ali v kakšno drugo obveznost,
- rezervacije za že nastale, a še ne prijavljene škode, ki so vključene v škodnih rezervacijah,
- podatke o kosmati matematični rezervaciji in podatke o pozavarovalnem delu matematične rezervacije za vsak kritni sklad ter
- terjatve iz naslova upravljanja vzajemnega pokojninskega sklada in obveznosti za plačilo razlike do zajamčenega donosa vzajemnega pokojninskega sklada.

Za namene zgoraj omenjenih postavk se za pomemben znesek šteje znesek, ki presega 2 % celotne aktive.

Zavarovalnica v pojasnilih k izkazu poslovnega izida pojasni posamezne postavke izkaza poslovnega izida s podatki, ki so opredeljeni v Slovenskih računovodskih standardih, poleg teh pa pojasni še naslednje:

- V primeru, ko zavarovalnica, ki opravlja zavarovalne posle sklepanja in izvrševanja pogodb o premoženjskem in življenjskem pozavarovanju (v nadaljevanju: pozavarovalnica), za izkazovanje celotnega poslovanja uporablja izkaz izida iz premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih zavarovanj, prikaže kosmate obračunane premije razvrščene na zavarovalne posle premoženjskih zavarovanj in zavarovalne posle življenjskih zavarovanj.
- Osnove za prenos razporejenih donosov naložb, ki jih zavarovalnica prenaša med zavarovalno-tehničnim delom izida in izračunom čistega izida iz rednega delovanja; ločeno prikaže prihodke in odhodke iz naložb zavarovalno-tehničnih rezervacij in iz lastnih virov, posebej za premoženjska zavarovanja razen zdravstvenih zavarovanj, za življenjska zavarovanja in za zdravstvena zavarovanja.
- Izkaz izida kritnega sklada za vsak kritni sklad.
- Prihodke in odhodke iz naslova upravljanja vzajemnih pokojninskih skladov, ki jih je zavarovalnica prikazala v izračunu čistega izida iz rednega delovanja.

6. KAKO DOBRO SLOVENSKE ZAVAROVALNICE POZNAJO SRS-JE, AZN IN PREDPISE EU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA?

Glede na to, da diplomsko delo obsega tri poglavja s področja računovodenja v zavarovalnicah, sem se odločila, sem se odločila, da v praktičnem delu ugotovim, koliko so slovenske zavarovalnice seznanjene s posebnostmi računovodenja v zavarovalnicah Evropske unije, kako dobro poznajo Slovenske računovodske standarde in Agencijo za zavarovalni nadzor. Naredila sem anketni vprašalnik (glej Pril. 5) in ga poslala šestnajstim slovenskim zavarovalnicam. Kot je že bilo omenjeno, sem tukaj naletela na problem, ker so se zavarovalnice zelo slabo odzvale. Izpolnjeni vprašalnik mi je vrnilo le šest zavarovalnic, torej sem analizirala le te odgovore.

Anketo sem sestavila tako, da sem dobila odgovore na ključna vprašanja celotnega diplomskega dela. Računovodjem slovenskih zavarovalnic sem zastavila sedem vprašanj, ki zajemajo zavarovalniško direktivo in dve glavni-četrti in sedmo direktivo Euin SRS-je ter Sklepe AZN, kot dodatek oziroma nujnost poročanja računovodenja slovenskih zavarovalnic in njihovo skladnost z EU.

Tabela 1: Rezultati ankete

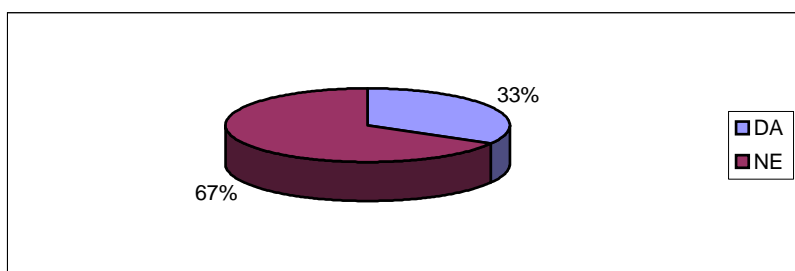
VPRAŠANJE ŠTEVILKA	ODGOVOR	
	DA	NE
1	2	4
2	0	6
3	4	2
4	3	3
5	2	4
6	2	4
7	2	4

Vir: Lastni izračun, 2004

Najpomembnejše pri anketi se mi zdi poznavanje zavarovalniške direktive in s tem tudi četrte in sedme direktive, saj smo postali del združene Evrope. Slovensko računovodenje bo potrebno prilagoditi evropskemu. Slovenske zavarovalnice morajo delovati po SRS-jih, zato tukaj ni bistvenih vprašanj v zvezi s poznavanjem in vodenjem računovodenja v Sloveniji. Hkrati pa morajo zavarovalnice spoštovati in uresničevati Sklepe AZN, saj je bila Agencija ustanovljena ravno zaradi preverjanja poslovanja zavarovalnic in preprečevanja morebitnih nepravilnosti.

Računovodje slovenskih zavarovalnic so deljenega mnenja glede pomanjkljivosti v SRS-jih. Menijo, da so pomanjkljivosti v SRS 32 predvsem v premalo natančnem definiranju določenih terminov, kot so stroški pridobivanja naložb ter odložljivi in neodložljivi stroški pridobivanja zavarovanj. Štiri primerov slovenske zavarovalnice od šestih nimajo nobenih težav v zvezi z izvajanjem sklepov AZN, kar pomeni, da so predpisi AZN dobro pripravljene ali pa AZN ne preverja podatkov.

Slika 1: Poznavanje zahtev zavarovalniške direktive

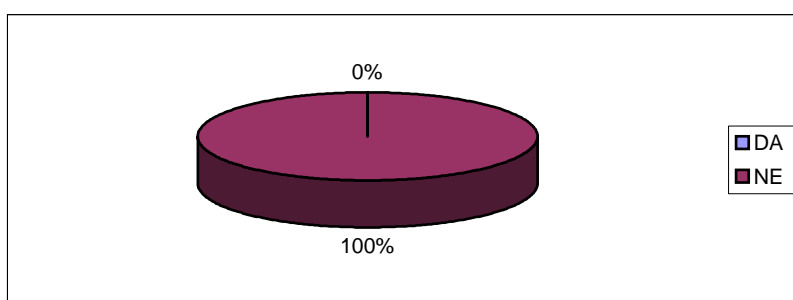

Vir: Lastni prikaz rezultatov iz tabele, 2004

Iz zgornjega *tortnega* grafikona je razvidno, da slovenske zavarovalnice večinoma ne poznajo, zahtev Evropske unije na področju zavarovalništva oziroma ne poznajo zavarovalniške direktive. Po tem sklepam, da slovenske zavarovalnice niso usklajene z evropskimioziroma ne namenjajo dovolj pozornosti usklajenosti slovenskega računovodenja

z evropskim. Sama zavarovalniška direktiva predpisuje določena pravila, ki se jih članice EU morajo držati, vendar pri nekaterih postavkah dopušča možnost svobodnega odločanja v skladu z državno zakonodajo. Menim, da bodo morale slovenske zavarovalnice še veliko postoriti na tem področju, predvsem pa se bodo morale sploh začeti zanimati za usklajenost računovodenja z EU, saj menim, da tudi dobljenih 33 % pozitivnih odgovorov ni prav zanesljivih. Prepričana sem, da se slovenske zavarovalnice ne ukvarjajo veliko z direktivo in njenimi zahtevami na področju računovodenja, saj je trenutno bolj pomemben boj za obstoj in uveljavitev na trgu. Če opazujem poznavanje sprememb, ki jih je prinesla zavarovalniška direktiva, pridem do istih rezultatov, kot sem jih omenila zgoraj. To je povsem razumljivo, saj če ne poznaš določenih tem, ne moreš spremljati njenih sprememb.

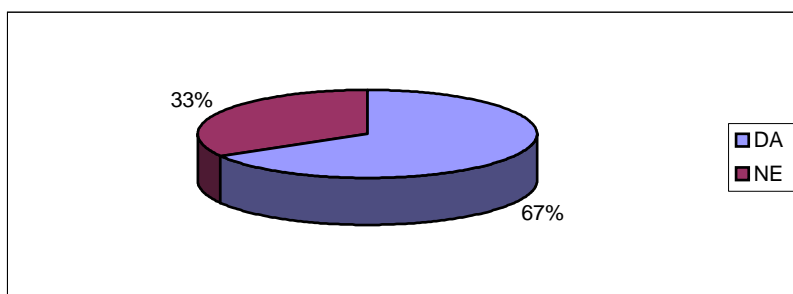
Slika 2: Usklajenost SRS-jev z zahtevami EU in s tem z zavarovalniško direktivo

Vir: Lastni prikaz rezultatov iz tabele, 2004

Vsi, ki so odgovorili na vprašanja, so mnenja, da SRS-ji niso v skladu z zavarovalniško direktivo, kar pomeni, da bomo morali s članstvom v EU prilagoditi slovensko zakonodajo in s tem tudi SRS-je. Glavni problem, ki ga opažam pri tem vprašanju je, da računovodje slovenskih zavarovalnic zelo dobro poznajo SRS-je, saj morajo delovati v skladu z njimi, ne poznajo pa določil EU. Zato menim, da odgovor na to vprašanje ni preveč zanesljiv, saj če ne poznaš določene problematike, ne moreš podati zanesljivih odgovorov, kar je razvidno tudi iz odgovora na prvo vprašanje, kjer računovodje ne poznajo zahtev zavarovalniške direktive.

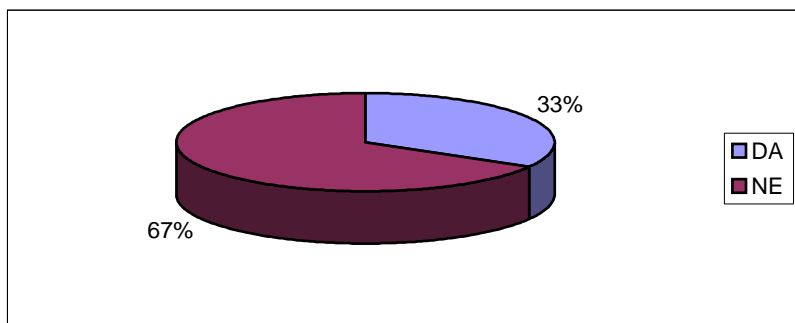
Slika 3: Usklajenost Sklepov AZN s SRS-ji in četrto ter sedmo direktivo EU

Vir: Lastni prikaz rezultatov iz tabele, 2004

Pri tretjem vprašanju jih 67 % meni, da so Sklepi AZN v skladu s četrto in sedmo direktivo EU in s SRS-ji. To je tudi res, saj Sklepi AZN določajo podrobnejša navodila k SRS-jem, ki pa temeljijo na Zakonu o zavarovalništvu in na četrti ter sedmi direktivi EU. Četrta direktiva EU je temeljna direktiva računovodenja v EU, kar pomeni, da se vse direktive nanašajo nanjo oziroma da povzamejo njene bistvene lastnosti in jih potem oblikujejo in prilagodijo po posamezni direktivi oziroma posamezni temi.

Slika 4: Ali bo vstop Slovenije v EU prinesel dodatne zaplete na področju računovodenja zavarovalnic?

Vir: Lastni prikaz rezultatov iz tabele, 2004

Samo 33 % anketirancev meni, da bo prišlo do dodatnih zapletov pri vstopu Slovenije v EU, in sicer pri vrednotenju nekaterih postavk, pri programih, ki bodo izračunavali tako v SIT kot v EUR, in pri izračunavanju terjatev od zamudnih obresti. Menim, da bo članstvo Slovenije v EU prineslo določene spremembe v računovodenju oziroma do teh sprememb bo moralo priti. Čez nekaj let bo evro postala edina valuta tudi v Sloveniji in z uvedbo evra bo potrebno marsikateri program in vrednotenje postavk spremeniti. Potrebno bo prilagoditi tudi samo bilanco stanja in izkaz poslovnega izida. Olajšati si bomo morali delo in spremeniti marsikateri zakoreninjeni sistem, če bomo želeli poslovanje naših zavarovalnic primerjati z drugimi evropskimi državami.

Če povzamem bistvo vprašanja, kako dobro slovenske zavarovalnice poznajo SRS-je, AZN in EU na področju zavarovalništva, sem mnenja, da se premalo zavedajo, da smo že člani EU in da bo potrebno tudi tukaj narediti korak naprej. Tu ni problem poznavanje SRS-jev in sklepov AZN, saj morajo delovati v skladu z njimi, če ne sledijo sankcije. Glavni problem je, kot je pokazala anketa, poznavanje zavarovalniške direktive. Tako majhna država kot je Slovenija, mora biti zelo previdna in vložiti mora veliko truda za uveljavljanje v svetu. Vendar menim, da bosta želja in trud Slovenije za uveljavljanje v EU vplivala tudi na slovenske zavarovalnice, da bodo sledile evropskim zahtevam in bodo bolj dovzetne za spremembe.

7. SKLEP

Zavarovalnice uvrščamo med depositne pogodbene finančne posrednike, za katere je značilno, da na pasivni strani bilance stanja prevladujejo dolgovi, na aktivni strani pa finančne naložbe. Zavarovalnice so poslovni sistem, kjer je potreba po varnem in nemotenem delovanju posebej izrazita. Za zagotavljanje takšnega delovanja je v Sloveniji zakonsko urejeno njihovo nadziranje. Eden od ukrepov, s katerimi je država poizkušala vzpostaviti nadzor je tudi Zakon o zavarovalništvu.

Med organi, ki skrbijo za nadzor nad zavarovalnicami je tudi Agencija za zavarovalni nadzor, ki opravlja nadzor nad cenovno politiko, finančno trdnostjo zavarovalnic, kadrovske, tehnične, strokovno usposobljenostjo zaposlenih, lastništvom zavarovalnic,...

Področje zavarovalništva v Sloveniji tako urejajo Zakon o zavarovalništvu, SRS-ji in Sklepi sprejeti s strani Agencije za zavarovalni nadzor.

Zavarovalnica se sooča s tveganjem na področju dolgoročne plačilne sposobnosti in to tveganje zmanjšuje s pomočjo kapitalске ustreznosti ter z oblikovanjem tehničnih rezervacij, kritnega premoženja in kritnih skladov.

Računovodstvo kapitalskih gospodarskih družb v Evropski uniji harmonizirajo 4. in 7. direktiva ter druge smernice, ki urejajo nekatera posebna gospodarsko-pravna področja. Harmonizacija računovodstva v Evropski uniji temelji na Rimski pogodbi Evropske gospodarske skupnosti. Z direktivami so se poenotila številna pravila o računovodenju in revidiranju gospodarskih družb v Evropi, vendar ni prišlo do vidnega poenotenja, saj lahko vsaka članica znotraj smernic upošteva mnoge svoje računovodske posebnosti. Evropska unija je sprejela posebno direktivo, ki se nanaša samo na zavarovalniška podjetja, in sicer direktivo o letnih in konsolidiranih računovodskih izkazih zavarovalnih podjetij. Osnova zavarovalniški direktivi je četrta direktiva, za katero velja, da je temeljna direktiva, ki v EU ureja področje računovodenja.

Slovenski računovodski standardi temeljijo na domačem kodeksu računovodskih načel in na Zakonu o gospodarskih družbah. Posebnost slovenskih računovodskih standardov je, da obravnavajo računovodstvo kot celoto za notranje in zunanje potrebe podjetij. Prenovljeni SRS-ji so se začeli uporabljati s 1. 1. 2002. V SRS-jih ima posebno mesto SRS 32, saj se nanaša na računovodske rešitve v zavarovalnicah. Standard 32 se opira na Direktivo o letnih izkazih in skupinskih letnih izkazih zavarovalnih podjetij, ki jo je sprejela Evropska skupnost decembra 1991, dopolnjena leta 2003. Posebnosti računovodstva se kažejo na strani sredstev in obveznosti do virov sredstev, kar se odraža v bilanci stanja, pri razčlenjevanju stroškov in odhodkov, pri razčlenjevanju in merjenju prihodkov, pri razčlenjevanju in merjenju poslovnih izidov ter na posebnosti izkaza uspeha.

Agencija za zavarovalni nadzor je bila ustanovljena na podlagi Zakona o zavarovalništvu. Cilj državne nadzorne institucije na področju zavarovalništva je zmanjševanje in odpravljanje nepravilnosti v zavarovanju, varovanje interesov zavarovalcev in omogočanje delovanja zavarovalnega gospodarstva ter pozitivnega vplivanja le-tega na celotno gospodarstvo. V skladu z Zakonom o zavarovalništvu je Agencija za zavarovalni nadzor pooblaščen za sprejem podzakonskih predpisov na področju zavarovalništva, v skladu s katerimi morajo zavarovalnice delovati, sicer pride do sankcij.

Ko bo sprejeta novela Zakona o zavarovalništvu, bo slovenski zavarovalni trg popolnoma usklajen z evropskimi direktivami. S takšno ureditvijo so se v Sloveniji po 1. maju na stežaj odprla vrata evropskim zavarovalnicam, saj lahko na slovenskem trgu vsakdo prodaja svoje zavarovalne produkte, zadošča le prijava na Slovenskem zavarovalniškem združenju. Zavarovalni trg v EU je eden najbolj svobodnih trgov slovenski trg pa je dovolj velik za hitrejši razvoj zavarovalništva. V primerjavi z evropskimi zavarovalnicami so slovenske majhne in manj učinkovite, vendar lahko zaključimo, da se je v dobrem desetletju stanje slovenskega zavarovalništva korenito spremenilo.

Na osnovi kratke ankete o poznavanju SRS-jev, zavarovalniške direktive in Sklepov AZN, sem ugotovila, da računovodje slovenskih zavarovalnic zelo slabo poznajo zahteve EU, kar pomeni, da se ne zanimajo za spremembe, ki jih prinaša vstop Slovenije v EU, čeprav bi bilo to nujno potrebno. Poznavanje in delovanje po SRS-jih je za zavarovalnice nujno. Delovanje v skladu s Sklepi AZN pa je že bolj vprašljivo, saj ni nujno, da Agencija podatke sploh preverja, čeprav morajo zavarovalnice po zakonu podatke posredovati. Tako lahko v zaključku diplomskega dela lahko dodam, da sem bila zelo presenečena na slabo odzivnost na anketo in na nepoznavanje zahtev EU, saj bi moral biti zavarovalnicam primarni cilj konkurenčnost evropskim zavarovalnicam.

LITERATURA

1. BIJELIĆ Mile: Zavarovanje in pozavarovanje. Ljubljana : Art agencija, 1998. 343 str.
2. BONCELJ Jože: Zavarovalna ekonomika. Maribor : Založba Obzorja, 1983. 351 str.
3. 4. smernica Evropske skupnosti. Revizor. Ljubljana, 2(1991), 1, str. 6–34.
4. HOČEVAR Marko, IGLIČAR Aleksander, ZAMAN Maja: Osnove računovodstva. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2002. 469 str.
5. KOCIČ Andrej: Zavarovalniški trg: Slovenija in Evropska Unija. Bančni vestnik, Ljubljana, 49(2000), 4, str. 14–18.
6. KOLETNIK Franc: Računovodske rešitve v državah Evropske Zveze. 33. simpozij o sodobnih metodah v računovodstvu, financah in reviziji: Zbornik referatov. Portorož : Koordinacijski odbor zveze ekonomistov Slovenije in zveze računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 2001, str. 119–135.

7. KONČINA Miroslav: Položaj slovenske zavarovalne panoge v procesu približevanja Slovenije Evropski Uniji. Bančni vestnik, Ljubljana, 48(1999), 12, str. 7–11.
8. KOŽELJ Stanko: Spreminjanje in prenavljanje sedanjih SRS. Denar. Ljubljana, 10(2000), 17, str. 25–27.
9. ODAR Marjan: Prenova SRS. 32. simpozij o sodobnih metodah v računovodstvu, financah in reviziji: Zbornik referatov. Portorož : Koordinacijski odbor zveze ekonomistov Slovenije in zveze računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 2000, str. 377–392.
10. ODAR Marjan: Spremembe 4. in 7. direktive Evropske unije. Revizor, Ljubljana, 14(2003), 12, str. 51–63.
11. MEDVED Darko: Tehnične rezervacije in računovodske rešitve v zavarovalnicah. Revizor, Ljubljana, 11(2000), 11, str. 11–38.
12. PUHARIČ Krešo: Gospodarsko pravo: z osnovami prava. Ljubljana : Uradni list Republike Slovenije, 2001, 300 str.
13. Slovenski računovodski standardi 2001. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije, 2002. 319 str.
14. ŠTREKELJ Vlado: Predstavitev novosti v predlogu prenovljenih SRS 1 – Opredmetena osnovna sredstva, SRS 2 – Neopredmetena dolgoročna sredstva, SRS 13 – Stroški amortizacije in SRS 15 – Stroški dela. Zbornik 3. letne konference preizkušenih računovodij. Otočec : Slovenski inštitut za revizijo, 2000, str. 133–146.
15. TURK Ivan: Prenova SRS. Zbornik referatov 14. posvetovanja društva računovodij, finančnikov in revizorjev Maribor. Maribor : Društvo računovodij, finančnikov in revizorjev, Maribor, 1999, str. 5–11.
16. TURK Ivan, et.al.: Finančno računovodstvo. Ljubljana : Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije. Ljubljana, Slovenski inštitut za revizijo. 1999, 841 str.

VIRI

1. Direktiva o letnih računovodskih izkazih in konsolidiranih računovodskih izkazih zavarovalnih podjetij.
[URL: <http://europa.eu.int/eur-lex/si/dd/docs/1991/31991L0674-SL.doc>], 30. marec 2004.
2. Kapital zavarovalnice.
[URL: <http://www.a-zn.si/slo/client/default.asp?r=1&n=289&p=content>), 12. marec 2004.
3. Naloge in pristojnosti Agencije za zavarovalni nadzor.
[URL: <http://www.a-zn.si/slo/client/pf.asp?n=175>], 12. marec 2004.
4. Sklep o letnem poročilu zavarovalnic-SKL 2002 (Uradni list RS, št. 92/2002).
5. Sklep o načinu in obsegu upoštevanja posameznih postavk, podrobnejših lastnostih in vrstah postavk ter lastnostih podrejenih dolžniških instrumentov, ki se upoštevajo pri

izračunu kapitala in kapitalske ustreznosti zavarovalnice (Uradni list RS, št. 3/2001, 68/2001, 22/2002, 69/2002, 117/2002).

6. Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in sestavljanju računovodskih izkazov (Uradni list RS, št. 95/2002, št. 30/2003).
7. Sklep o podrobnejših pravilih in minimalnih standardih za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij (Uradni list RS št. 3/2001).
8. Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejših pravilih in minimalnih standardih za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij (Uradni list RS, št. 69/2001).
9. Slovenski računovodski standardi. (Uradni list RS št. 107/2001).
10. Ustanovitev in pravni položaj Agencije za zavarovalni nadzor.
[URL: <http://www.a-zn.si/slo/client/default.asp?r=-1&n=174&p=content>], 12. marec 2004.
11. Zakon o zavarovalništvu (Uradni list RS, št. 13/2000).
12. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zavarovalništvu
[URL: <http://www.a-zn.si/slo/client/default.asp?r=-1&n=288&p=content>), 12. marec 2004
13. Zavarovalno-tehnične rezervacije.
[URL: <http://www.a-zn.si/slo/client/default.asp?r=-1&n=291&p=content>), 12. marec 2004.

Priloga 1: Načrt bilance stanja zavarovalniške direktive

SREDSTVA

A. Vpisani nevplačani kapital

ločeno prikazuje vpoklicani vplačani kapital (razen če nacionalna zakonodaja zahteva, da se vpoklicani vplačani kapital vključi pod obveznosti, in je v takem primeru treba vpoklicani, a še ne vplačani kapital vključiti kot premoženjsko sestavino ali pod A ali E(IV)).

B. Neopredmetena sredstva

kot so opisana pod postavkama B in C(I) člena 9 četrte direktive, z ločenim prikazom:

- ustanovitvenih stroškov, kot jih določa nacionalna zakonodaja in če nacionalna zakonodaja dovoljuje, da se prikažejo kot premoženje (razen če nacionalna zakonodaja ne zahteva njihovega prikaza v pojasnilih k računovodskim izkazom),
- dobro ime, če je bilo pridobljeno za denarno nadomestilo (razen če nacionalna zakonodaja ne zahteva njegovega prikaza v pojasnilih k računovodskim izkazom).

C. Naložbe

I. Zemljišča in zgradbe

ločeno prikazujejo zemljišča in zgradbe, ki jih zavzema zavarovalnica za svoje dejavnosti (razen če nacionalna zakonodaja ne zahteva njihovega prikaza v pojasnilih k računovodskim izkazom).

II. Naložbe v odvisna podjetja in naložbe v nepovezanih družbah :

- 1. Deleži v odvisnih podjetjih*
- 2. Dolžniški vrednostni papirji, ki jih izdajajo odvisna podjetja, in posojila slednjim*
- 3. Naložbe v nepovezanih družbah*
- 4. Dolžniški vrednostni papirji, ki jih izdajo nepovezane družbe, in posojila slednjim*

III. Druge finančne naložbe

- 1. Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivimi donosi ter enote vzajemnega sklada*
- 2. Dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom*
- 3. Udeležba v združenih naložbah*
- 4. Dana hipotekarna posojila*
- 5. Druga dana posojila*
- 6. Depoziti pri kreditnih institucijah*
- 7. Drugo*

IV. Depoziti pri podjetjih cedentih

D. Naložbe v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

E. Terjatve

(Zneski, ki jih dolgujejo:

- odvisna podjetja ter
- podjetja, s katerimi je zavarovalnica v razmerju na podlagi deležev v nepovezane družbe, so prikazani ločeno, kot podpostavke postavk I, II in III)
  - I. Terjatve, ki izhajajo iz poslov neposrednega zavarovanja
    1. *Do zavarovalcev*
    2. *Do zavarovalnih posrednikov*
  - II. Terjatve, ki izhajajo iz pozavarovalnih poslov

  - III. Druge terjatve
  - IV. Vpoklicani vpisani nevplačani kapital
(razen če nacionalna zakonodaja zahteva, da se vpoklicani vpisani nevplačani kapital prikaže kot premoženje pod A)

F. Druga sredstva

- I. Opredmetena sredstva in zaloge, naštetja pod C(II) in D(I) v členu 9 Direktive 78/660/EGS, z izjemo zemljišč in zgradb, zgradb v gradnji in pologi za zemljišča in zgradbe
- II. Denarna sredstva v banki in blagajni
- III. Lastne delnice (z navedbo njihove nominalne vrednosti ali, če le-te ni, njihove knjigovodske nominalne vrednosti), če nacionalna zakonodaja dovoljuje njihov prikaz v bilanci stanja
- IV. Drugo

G. Aktivne časovne razmejitve

- I. Predhodno nezaračunani prihodki od obresti in najemnin
- II. Odloženi stroški pridobivanja zavarovanj (razlikujoč med stroški, ki izhajajo iz poslov zavarovanj, razen življenjskih zavarovanj in poslov življenjskih zavarovanj)
- III. Druge aktivne časovne razmejitve

H. Izguba v poslovnem letu

(razen če nacionalna zakonodaja zahteva, da se prikaže kot obveznost pod A(VI))

OBVEZNOSTI

A. Kapital in rezerve

- I. Vpisani kapital ali enakovredna sredstva (razen če nacionalna zakonodaja zahteva, da se pod to postavko prikaže vpoklicani kapital. V takem primeru se mora zneske vpisanega kapitala in vplačanega kapitala prikazati ločeno)
- II. Vplačani presežek kapitala
- III. Revalorizacijska rezerva

- IV. Rezerve
- V. Preneseni dobiček ali izguba iz prejšnjih let
- VI. Nerazdeljeni dobiček ali izguba obračunskega obdobja
(razen če nacionalna zakonodaja zahteva, da se prikaže kot sredstvo pod H ali kot obveznost pod I)

B. Podrejene obveznosti

C. Zavarovalno-tehnične rezervacije

- I. Rezervacije za prenosne premije
  - 1. *Kosmati znesek*
  - 2. *Znesek pozavarovanja(-)*
- II. Matematične rezervacije življenjskih zavarovanja
  - 1. *Kosmati znesek (-)*
  - 2. *Znesek pozavarovanja (-)*
- III. Škodne rezervacije
  - 1. *Kosmati znesek*
  - 2. *Znesek pozavarovanja (-)*
- IV. Rezervacije za bonuse in popuste (če ni prikazano pod II)
  - 1. *Kosmati znesek*
  - 2. *Znesek pozavarovanja (-)*
- V. Izravnalne rezervacije
- VI. Druge zavarovalno-tehnične rezervacije
  - 1. *Kosmati znesek*
  - 2. *Znesek pozavarovanja (-)*

D. Zavarovalno-tehnične rezervacije v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

- 1. *Kosmati znesek*
- 2. *Znesek pozavarovanja(-)*

E. Rezervacije za druge nevarnosti in škode

- I. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti
- II. Rezervacije za davke
- III. Druge rezervacije

F. Depoziti prejeti od pozavarovalcev

G. Obveznosti

(Zneski, ki jih dolgujejo odvisna podjetja ter podjetja, s katerimi je zavarovalnica v razmerju na podlagi deležev v nepovezane družbe, so prikazani ločeno, kot podpostavke.)

- I. Obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov

- II. Obveznosti iz pozavarovanja
- III. Posojila zavarovana z vrednostnimi papirji s stalnim donosom, ločeno prikazana zamenljiva posojila
- IV. Obveznosti do kreditnih institucij
- V. Ostale obveznosti, vključno z davčnimi obveznostmi in obveznostmi za socialno varnost

H. Pasivne časovne razmejitve

I. Dobiček poslovnega leta

(razen če nacionalna zakonodaja ne zahteva, da se prikaže kot obveznost pod A(VI)).

Priloga 2: Izkaz poslovnega izida zavarovalniške direktive

A. Zavarovalno-tehnični izid zavarovanj, razen življenjskih zavarovanj

- I. Čisti prihodki od zavarovalnih premij
  1. *Obračunane kosmate zavarovalne premije*
  2. *Zunanje pozavarovalne premije (–)*
  3. *Sprememba kosmatih prenosnih premij in, če nacionalna zakonodaja odobri vključitev te rezervacije pod postavko pasive C(1), v rezervacijah za še ne iztečene nevarnosti (+ / –)*
  4. *Sprememba prenosnih premij za pozavarovalni znesek (+ / –)*
- II. *Razporejeni donos naložb, prenesen iz ne-zavarovalno-tehničnega izida (postavka III(6))*
- III. *Drugi zavarovalno-tehnični prihodki, brez pozavarovanja*
- IV. *Odhodki za škode, brez pozavarovanja*
  1. *Obračunani zneski škod*
    - 1.1. *Kosmati znesek*
    - 1.2. *Znesek pozavarovanja (–)*
  2. *Sprememba kosmatih škodnih rezervacij*
    - 2.1. *Kosmati znesek*
    - 2.2. *Znesek pozavarovanja (–)*
- V. *Spremembe v drugih zavarovalno-tehničnih rezervacijah, brez pozavarovanja, ki niso prikazane pod drugimi naslovi*
- VI. *Bonusi in popusti, brez pozavarovanja*
- VII. *Čisti obratovalni stroški*
  1. *Stroški pridobivanja zavarovanj*
  2. *Sprememba v odloženih stroških pridobivanja zavarovanj (+ / –)*
  3. *Upravni stroški*
  4. *Prihodki od pozavarovalnih provizij in udeležba pri dobičku (–)*
- V. *Drugi zavarovalno-tehnični stroški, brez pozavarovanja*
- VI. *Sprememba v izravnalnih rezervacijah (+ / –)*
- VII. *Vmesni seštevek (izid zavarovalno-tehničnega izkaza zavarovanj, razen življenjskih zavarovanj (postavka III (1))).*

II. Zavarovalno-tehnični izid življenjskih zavarovanj

- I. Čisti prihodki od zavarovalnih premij
  1. *Obračunane kosmate zavarovalne premije*
  2. *Zunanje pozavarovalne premije (–)*
  3. *Sprememba v rezervacijah za prenosne premije brez pozavarovanja (+ / –)*
- II. *Prihodki naložb*
  1. *Prihodki od deležev v kapitalu, z ločeno navedbo prihodka, ki izvira iz odvisnih podjetij*

2. *Prihodki od drugih naložb, z ločeno navedbo prihodka, ki izvira iz odvisnih podjetij*
  - 2.1. *Prihodki od zemljišč in zgradb*
  - 2.2. *Prihodki od drugih naložb*
3. *Prihodki zaradi popravkov vrednosti naložb*
4. *Dobiček pri odtujitvah naložb*
- III. Nerealizirani kapitalski dobički
- IV. Drugi zavarovalno-tehnični prihodki, brez pozavarovanja
- V. Odhodki za škode, brez pozavarovanj
  1. *Obračunani zneski škod*
    - 1.1. *Kosmati znesek*
    - 1.2. *Znesek pozavarovanja (–)*
  2. *Sprememba v škodnih rezervacijah*
    - 2.1. *Kosmati znesek*
    - 2.2. *Znesek pozavarovanja (–)*
- VI. Spremembe v drugih zavarovalno-tehničnih rezervacijah, brez pozavarovanja, ki niso prikazane pod drugimi naslovi (+ / –)
  1. *Rezervacija za življenjsko zavarovanje, brez pozavarovanja*
    - 1.1. *Kosmati znesek*
    - 1.2. *Znesek pozavarovanja (–)*
  2. *Druge zavarovalno-tehnične rezervacije, brez pozavarovanja*
- VII. Bonusi in popusti, brez pozavarovanja
- VIII. Čisti obratovalni stroški
  1. *Stroški pridobivanja zavarovanj*
  2. *Spremembe v odloženih stroških pridobivanja zavarovanj (+ / –)*
  3. *Upravni stroški*
  4. *Prihodki od pozavarovalnih provizij in udeležba pri dobičku (–)*
- IX. Odhodki naložb
  1. *Stroški upravljanja naložb, vključno z obrestmi*
  2. *Popravki vrednosti naložb*
  3. *Izgube pri odtujitvah naložb*
- X. Nerealizirane kapitalske izgube
- XI. Drugi zavarovalno-tehnični stroški, brez pozavarovanja
- XII. Razporejeni donos naložb, prenesen v ne-zavarovalno-tehnični izid (–) (postavka III(4))
- XIII. Vmesni seštevek (izid zavarovalno-tehničnega izkaza in življenjskih zavarovanj) (postavka III(2))

III. Ne-zavarovalno-tehnični izid

- I. Izid zavarovalno-tehničnega izkaza–posli zavarovanj, razen življenjskih zavarovanj (postavka I(10))
- II. Izid zavarovalno-tehničnega izkaza–posli življenjskih zavarovanj (postavka II(13))

- III. Prihodki naložb
  - 1. *Prihodki od deležev v kapitalu, z ločeno navedbo prihodka, ki izvira iz odvisnih podjetij*
  - 2. *Prihodki od drugih naložb, z ločeno navedbo prihodka, ki izvira iz odvisnih podjetij*
    - 2.1. *Prihodki od zemljišč in zgradb*
    - 2.2. *Prihodki od drugih naložb*
  - 3. *Ponovni popravki vrednosti naložb*
  - 4. *Dobiček pri odtujitvah naložb*
- IV. *Razporejeni donos naložb, prenesen iz zavarovalno-tehničnega izida življenjskih zavarovanj (postavka II(12))*
- V. *Odhodki naložb*
  - 1. *Stroški od upravljanja naložb, vključno z obrestmi*
  - 2. *Popravki vrednosti naložb*
  - 3. *Izgube pri odtujitvah naložb*
- VI. *Razporejeni donos naložb, prenesen v zavarovalno-tehnični izid zavarovanj, razen življenjskih zavarovanj (postavka I(2))*
- VII. *Drugi prihodki*
- VIII. *Drugi odhodki, vključno s popravki vrednosti*
- IX. *Davek na dobiček ali izgubo iz rednega delovanja*
- X. *Dobiček ali izguba iz rednega delovanja po obdavčitvi*
- XI. *Izredni prihodki*
- XII. *Izredni odhodki*
- XIII. *Izredni dobiček ali izguba*
- XIV. *Davek na izredni dobiček ali izgubo*
- XV. *Drugi davki, ki niso prikazani pod predhodnimi postavkami*
- XVI. *Dobiček ali izguba v poslovnem letu*

Priloga 3: Bilanca stanja SRS 32

SREDSTVA

A. Neopredmetena dolgoročna sredstva

1. Dolgoročno odloženi organizacijski stroški in stroški razvijanja
2. Dobro ime
3. Druga neopredmetena dolgoročna sredstva

B. Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe

- I. Zemljišča in zgradbe
  1. *Zemljišča (ločeno izkazovanje za zavrovalno dejavnost in druga zemljišča)*
  2. *Zgradbe (ločeno izkazovanje za zavrovalno dejavnost in druge zgradbe)*
- II. Finančne naložbe v podjetjih v skupini in v pridruženih podjetjih
  1. *Deleži podjetij v skupini*
  2. *Dolžniški vrednostni papirji in posojila, dana drugim podjetjem v skupini*
  3. *Deleži v pridruženih podjetjih*
  4. *Dolžniški vrednostni papirji in posojila, dana pridruženim podjetjem*
- III. Druge finančne naložbe
  1. *Delnice in drugi vrednostni papirji s spremenljivim donosom in kuponi skladov*
  2. *Dolžniški vrednostni papirji in drugi vrednostni papirji s stalnim donosom*
  3. *Deleži v investicijskih skladih*
  4. *Dana hipotekarna posojila*
  5. *Depoziti pri bankah*
  6. *Ostale finančne naložbe*
- IV. Finančne naložbe pozavarovalnic iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih

C. Naložbe v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

Č. Terjatve (v postavkah I, II, in III mora zavarovalnica posebej izkazovati del terjatev do pridruženih podjetij in do odjetij v skupini)

- I. Terjatve iz neposrednih zavarovanj
  1. *Terjatve do pozavarovalcev*
  2. *Terjatve do zavarovalnih posrednikov*
- II. Terjatve iz pozavarovanja
- III. Druge terjatve
- IV. Nevplačani vpoklicani kapital

D. Razna sredstva

- I. Opredmetena osnovna sredstva razen zemljišč in zgradb
  1. *Oprema*
  2. *Druga opredmetena osnovna sredstva*

- II. Denarna sredstva
- III. Odkupljene lastne delnice
- IV. Zaloge in druga sredstva
  - 1. Zaloge
  - 2. Druga sredstva

E. Aktivne časovne razmejitve

- 1. Prehodno nezaračunani prihodki od obresti in najemnin
- 2. Odloženi stroški pridobivanja zavarovanj
- 3. Druge aktivne časovne razmejitve

OBVEZNOSTI

A. Kapital

- I. Vpoklicani kapital
  - 1. Osnovni kapital
  - 2. Nevpoklicani kapital (kot odbitna postavka)
- II. Kapitalske rezerve
- III. Splošni prevrednotovalni popravek kapitala
  - 1. Splošni prevrednotovalni popravek osnovnega kapitala
  - 2. Splošni prevrednotovalni popravek kapitalskih rezerv
  - 3. Splošni prevrednotovalni popravek rezerv iz dobička
  - 4. Splošni prevrednotovalni popravek prenesenega dobička ali prenesene izgube
- IV. Posebni prevrednotovalni popravek kapitala (brez prevrednotovalnega popravka, ki izhaja iz naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje)
  - 1. Posebni prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi
  - 2. Posebni prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi z dolgoročnimi finančnimi naložbami
  - 3. Posebni prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi s kratkoročnimi finančnimi naložbami
  - 4. Posebni prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi s dolgoročnimi dolgovi
  - 5. Posebni prevrednotovalni popravek kapitala v zvezi s kratkoročnimi dolgovi
- V. Rezerve iz dobička
  - 1. Varnostna rezerva
  - 2. Zakonske in statutarne rezerve
  - 3. Rezerve za lastne deleže
  - 4. Druge rezerve iz dobička
- VI. Preneseni čisti dobiček ali prenesena čista izguba iz prejšnjih let
- VII. Nerazdeljeni dobiček ali nepopravnana izguba obračunskega obdobja

B. Podrejene obveznosti

C. Čiste tehnične rezervacije

- I. Čiste prenosne premije
- II. Čiste matematične rezervacije
- III. Čiste škodne rezervacije
- IV. Čiste rezervacije za bonuse in popuste
- V. Izravnalne rezervacije
- VI. Druge čiste tehnične rezervacije

Č. Čiste rezervacije v korist življenjskih zavarovalcev, ki prevzemajo naložbeno tveganje

D. Rezervacije za druge nevarnosti in stroške

1. Dolgoročne rezervacije za pokojnine
2. Rezervacije za davke
3. Druge rezervacije

E. Obveznosti za finančne naložbe pozavarovateljev iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih

F. Druge obveznosti (ločeno izkazujejo obveznosti do pridruženih podjetij in podjetij v skupini)

- I. Obveznosti iz neposrednih zavarovanj
- II. Obveznosti iz pozavarovanja
- III. Posojila, zavarovana z vrednostnimi papirji s stalnim donosom (posebej se izkazujejo zamenljiva posojila)
- IV. Obveznosti do bank
- V. Ostale obveznosti

G. Pasive časovne razmejitev

Zavarovalnica glede na pomembnost določenih postavk le-te še nadrobneje razčleni.

Priloga 4: Izkaz poslovnega izida SRS 32

A. Izkaz izida iz drugih zavarovanj (razen življenjskih)

- I. Čisti prihodki od zavarovalnih premij
  - 1. *Obračunane kosmate zavarovalne premije*
  - 2. *Obračunane pozavarovalne premije*
  - 3. *Sprememba kosmatih prenosnih premij*
  - 4. *Sprememba prenosnih premij za pozavarovalni del*
- II. Donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz rednega delovanja
- III. Drugi čisti zavarovalni prihodki
- IV. Čisti odhodki za škode
  - 1. *Obračunani kosmati zneski škod*
  - 2. *Obračunani delež pozavarovateljev*
  - 3. *Sprememba kosmatih škodnih rezervacij*
  - 4. *Sprememba škodnih rezervacij za pozavarovalni del*
- V. Spremembe drugih čistih tehničnih rezervacij
- VI. Čisti odhodki za bonuse in popuste
- VII. Čisti obratovalni stroški
  - 1. *Stroški pridobivanja zavarovanj*
  - 2. *Sprememba v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj*
  - 3. *Drugi obratovalni stroški*
  - 4. *Prihodki od pozavarovalnih provizij in deležev v pozitivnem tehničnem izidu iz posameznih pozavarovalnih pogodb*
- VIII. Drugi čisti zavarovalni odhodki
  - 1. *Odhodki za preventivno dejavnost*
  - 2. *Ostali čisti zavarovalni odhodki*
- IX. Spremembe izravnalnih rezervacij
- X. Izid iz drugih zavarovanj (I + II + III – IV + V – VI – VII – VIII + IX)**

B. Izkaz izida iz življenjskih zavarovanj

- I. Čisti prihodki od zavarovalnih premij
  - 1. *Obračunane kosmate zavarovalne premije*
  - 2. *Obračunane pozavarovalne premije*
  - 3. *Sprememba čistih prenosnih premij*
- II. Prihodki naložb
  - 1. *Prihodki iz deležev v podjetjih (ločeno izkazovanje za podjetja v skupini, pridruženih podjetij in drugih podjetij)*
  - 2. *Prihodki drugih naložb (ločeno izkazovanje za podjetja v skupini, pridruženih podjetij in podjetij v skupini)*
    - 2.1. *Prihodki od zemljišč in zgradb*
    - 2.2. *Prihodki od obresti*
    - 2.3. *Drugi prihodki naložb*

2.3.1. Prevrednotovalni finančni prihodki

2.3.2. Drugi finančni prihodki

3. *Prihodki zaradi popravkov vrednosti naložb*
  4. *Dobički pri odtujitvah naložb*
- III. Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje
- IV. Drugi čisti prihodki od zavarovanja
- V. Čisti odhodki za škode
1. *Obračunani kosmati zneski škod*
  2. *Obračunani deleži pozavarovateljev*
  3. *Sprememba kosmatih škodnih rezervacij*
  4. *Sprememba škodnih rezervacij za pozavarovalni del*
- VI. Sprememba ostalih čistih tehničnih rezervacij
1. *Sprememba matematičnih rezervacij*
    - 2.1. *Sprememba kosmatih rezervacij*
    - 2.2. *Sprememba pozavarovalnega deleža*
  2. *Sprememba drugih tehničnih rezervacij*
- VII. Čisti odhodki za bonuse in popuste
- VIII. Čisti obratovalni stroški
1. *Stroški pridobivanja zavarovanj*
  2. *Sprememba v razmejenih stroških pridobivanja zavarovanj*
  3. *Drugi obratovalni stroški*
  4. *Prihodki od pozavarovalnih provizij in iz deležev v pozitivnem tehničnem izidu iz pozavarovalnih pogodb*
- IX. Odhodki naložb
1. *Amortizacija naložb sredstev, ki niso potrebna za obratovanje*
  2. *Obresti in drugi odhodki naložb*
    - 2.1. *Odhodki za upravljanje sredstev, odhodki za obresti in drugi finančni odhodki*
    - 2.2. *Prevrednotovalni finančni odhodki*
  3. *Odpisi in popravki vrednosti naložb*
  4. *izgube pri odtujitvah naložb*
- X. Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje
- XI. Drugi čisti zavarovalni odhodki
1. *Odhodki za preventivno dejavnost*
  2. *Ostali čisti zavarovalni odhodki*
- XII. Donos naložb, prenesen v izkaz izida iz rednega delovanja
- XIII. Izid iz življenjskih zavarovanj (I + II + III + IV – V + VI – VII – VIII – IX –X – XI – XII)**

C. Izkaz izida iz zdravstvenih zavarovanj

Razčlenitev kot pri B.

Č. Izkaz čistega izida iz rednega delovanja

- I. Izid iz drugih zavarovanj (A.X)
- II. Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)
- III. Izid iz zdravstvenih zavarovanj (C.XIII)
- IV. Prihodki naložb
  1. *Prihodki iz deležev v podjetjih*
    - 1.1. *Prihodki iz deležev v podjetjih v skupini*
    - 1.2. *Prihodki iz deležev v pridruženih podjetjih*
    - 1.3. *Prihodki iz deležev v drugih podjetjih*
  2. *Prihodki drugih naložb (ločeno izkazovanje po pridruženih podjetjih in podjetjih v skupini)*
    - 2.1. *Prihodki od zemljišč in zgradb*
    - 2.2. *Prihodki od obresti*
    - 2.3. *Drugi prihodki naložb*
      - 2.3.1. *Prevrednotovalni finančni prihodki*
      - 2.3.2. *Drugi finančni prihodki*
  3. *Prihodki zaradi popravkov vrednosti naložb*
  4. *Dobički pri odtujitvah naložb*
- V. Donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B.XII)
- VI. Donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz zdravstvenih zavarovanj (C.XII)
- VII. Odhodki naložb
  1. *Amortizacija naložb sredstev, ki niso potrebna za obratovanje*
  2. *Obresti in drugi odhodki naložb*
    - 2.1. *Odhodki za upravljanje sredstev, odhodki za obresti in drugi finančni odhodki*
    - 2.2. *Prevrednotovalni finančni odhodki*
  3. *Odpisi in drugi popravki vrednosti naložb*
  4. *Izgube pri odtujitvah naložb*
- VIII. Donos naložb, prenesen v izkaz izida iz drugih zavarovanj (A.II)
- IX. Drugi prihodki od rednega delovanja
  1. *Drugi prihodki od rednega delovanja iz drugih zavarovanj*
  2. *Drugi prihodki od rednega delovanja iz življenjskih zavarovanj*
  3. *Drugi prihodki od rednega delovanja iz zdravstvenih zavarovanj*
- X. Drugi odhodki za redno delovanje
  1. *Drugi odhodki za redno delovanje iz drugih zavarovanj*
  2. *Drugi odhodki za redno delovanje iz življenjskih zavarovanj*
  3. *Drugi odhodki za redno delovanje iz zdravstvenih zavarovanj*
- XI. Davek iz dobička iz rednega delovanja

XII. Čisti poslovni izid iz rednega delovanja

(Č.I + Č.II + Č.III + Č.IV + Č.V + Č.VI – Č.VII – VIII + Č.IX – X – Č.XI)

1. Čisti poslovni izid iz rednega delovanja iz drugih zavarovanj
2. Čisti poslovni izid iz rednega delovanja iz življenjskih zavarovanj
3. Čisti poslovni izid iz rednega delovanja iz zdravstvenih zavarovanj

D. Izkaz izida zunaj rednega delovanja

I. Izredni prihodki

1. *Izredni prihodki od drugih zavarovanj*
2. *Izredni prihodki od življenjskih zavarovanj*
3. *Izredni prihodki od zdravstvenih zavarovanj*

II. Izredni odhodki (ločeno izkazovanje odhodkov za prevrednotovalni popravek kapitala)

1. *Poravnava izgube iz prejšnjih let*
  - 1.1. *Poravnava izgube iz prejšnjih let iz drugih zavarovanj*
  - 1.2. *Poravnava izgube iz prejšnjih let iz življenjskih zavarovanj*
  - 1.3. *Poravnava izgube iz prejšnjih let iz zdravstvenih zavarovanj*
2. *Drugi izredni odhodki*
  - 2.1. *Drugi izredni odhodki iz drugih zavarovanj*
  - 2.2. *Drugi izredni odhodki iz življenjskih zavarovanj*
  - 2.3. *Drugi izredni odhodki iz zdravstvenih zavarovanj*

III. Poslovni izid zunaj rednega delovanja

E. Davek iz dobička zunaj rednega delovanja

F. Drugi davki, ki niso izkazani v drugih postavkah

G. Čisti poslovni izid obračunskega obdobja (Č.XII + D.III – E – F)

Priloga 5: Anketni vprašalnik

1. Ali poznate zahteve EU (zavarovalniško direktivo) pri računovodenju v zavarovalnicah?

- a. DA
- b. NE

2. Ali mislite, da so SRS-ji usklajeni z zahtevami EU (z zavarovalniško direktivo)?

- a. DA
- b. NE

3. Ali mislite, da so sklepi AZN v skladu s SRS-ji in EU?

- a. DA
- b. NE

4. Ali mislite, da obstajajo pomanjkljivosti v SRS-jih?

- a. DA
- b. NE

In če odgovorite z DA, kje menite, da so te pomanjkljivosti?

5. Ali imate kakršne koli težave v zvezi z izvajanjem sklepov AZN?

- a. DA
- b. NE

In če odgovorite z DA, kje imate težave?

6. Ali ste seznanjeni s spremembami direktive EU?

- a. DA
- b. NE

7. Ali ocenjujete, da bo vstop Slovenije v EU s 1 .5. 2004 povzročil dodatne zaplete na področju računovodenja v zavarovalnicah?

- a. DA
- b. NE

In če odgovorite z DA, kakšne zaplete pričakujete?

SRS _____ Slovenski računovodski standardi

EU _____ Evropska unija

AZN _____ Agencija za zavarovalni nadzor